

DIA DE LA TERRA



REVISTA Núm. 30 b · SETEMBRE 2013 · INFORMACIONS I INTENCIONS SINÈRGiques PER A LA SALUT PLANETÀRIA

REEDICIÓ

· ECOLOGIA · COMPOSTATGE I SOLIDARITAT I SALUT · ENERGIES RENOVABLES
· CREIXEMENT PERSONAL · TERÀPIES NO CONVENCIONALS · EDUCACIÓ AMBIENTAL
· CONSUM SOLIDARI · PRODUCTES ECOLÒGICS · ARTESANIA · INTEGRACIÓ ·

Monogràfic
Sobirania
alimentària



SOSTENIBILITAT I SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

El gran repte del nostre temps és crear comunitats i societats sostenibles, o sigui comunitats i societats que siguin capaces de viure en pau amb la natura, deixant enrere aquella mai reconeguda guerra que la societat industrialista, consumista i materialista va declarar, fa temps, a la natura i a les cultures humanes que vivien establint vincles de cooperació amb ella.

Les comunitats i societats que hem d'anar creant han de ser dissenyades de forma que respectin la inherent capacitat de la natura per a sostenir la vida, i que hi cooperin. Per a fer això es necessita una nova comprensió ecològica de la vida, nous valors i noves maneres de pensar. En comptes de pensar en termes de domini, jerarquies i processos lineals hem d'aprendre a pensar en termes de relacions, xarxes i processos cíclics. Aquesta forma de pensar no s'ensenya a les nostres escoles ni a les nostres universitats, i els líders polítics i empresarials no tan sols no fan seus els corresponents nous valors sinó que decideixen polítiques que dificulten el camí que cal anar fent.

Hi ha uns elements bàsics per a fer possible el canvi. Fan referència a les condicions materials: manteniment de la salut dels sistemes naturals i aprendre a viure en base als fluxos biosfèrics. En aquestes tasques, l'agricultura hi té un paper bàsic: solament el manteniment de la salut ecològica dels sòls, les aigües i l'aire farà que els humans disposem d'aliments sans, nets i justos, tal com diu el fundador del moviment Slow Food.

Per això la Fira per la Terra ha obert les seves portes als pagesos del nostre país, sobretot a aquells que van veient que l'agricultura sense respecte als sòls, les aigües i l'aire té greus conseqüències ecològiques sobre la salut dels sistemes naturals i sobre la mateixa salut humana. Per això es va incorporar a la **18a Fira per la Terra - Mercat de la Terra** el que vam batejar com **Mercat de Pagès**, on vàrem tenir l'oportunitat de gaudir de la producció de proximitat i ecològica, de manera que les persones van poder establir vincles directes amb aquells qui produeixen els aliments que necessitem.

La presència de pagesos a la Fira per la Terra - Mercat de la Terra ens va recordar que sense sòls, aigües i aire saludables no hi pot haver vida saludable. Ens va recordar que les persones som part d'aquesta saludable trama de vida que és el sòl i que ell ens manté, sempre que els humans hi col·laborem. Quan es trenca aquesta col·laboració i s'instauen relacions de domini és quan el sòl perd la seva salut i es-



devé incapaç de donar-nos aliments de qualitat. Tan sols això hauria de servir per a fer humils els humans (humus, humilitat, humans... són paraules amb la mateixa arrel). Els sòls són ben fèrtils quan tenen un bon contingut d'humus i són ben humils quan ens donen aliments sans, nets i justos. Quan els sòls s'empobreixen en humus deixen de ser sòls. Quan els humans perdem la humilitat deixem de ser humans.

Aquest número de la revista *Dia de la Terra* està dedicat bàsicament a la sobirania alimentària. En ell veureu publicats continguts que tracten aquest tema des de diversos vessats. Des de l'associació Dia de la Terra volem fer palès el nostre suport actiu a totes les persones i associacions que avui lluiten per defensar la sobirania alimentària de les societats. Sense ella, les societats són fàcilment manipulades i dominades per tota mena de poders externs a ella. I la sobirania alimentària és un element clau per a crear comunitats i societats sostenibles.

Pep Puig
Secretari de l'associació Dia de la Terra

Banca ètica i sostenible

+24.000

inversions amb valor social
cultural i mediambiental
a Europa

Imagini's dos bancs

Tots dos tenen empleats amables que li resolten els dubtes i els dos són bancs solvents.

Però un d'ells fa les coses de forma diferent.

Aquest banc només inverteix en economia real, en empreses i projectes que milloren la qualitat de vida de les persones.

Amb total transparència envers els seus clients.

Aquest banc som nosaltres.

València
Av. Diagonal 418
06137 Barcelona

www.triodos.es | 907 380 940

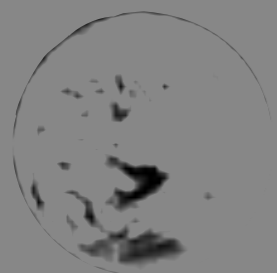
Triodos Bank

Més informació



ÍNDEX

- | | | | |
|----|--|----|---|
| 3 | Editorial
per Josep Puig i Boix | 32 | Testimoni: Gustavo Duch |
| 5 | Estratègies de sobirania alimentària
Fòrum de Nyéléni 2007 | 35 | Mercats de menjar
per Gustavo Duch |
| 12 | Increïble i Comestible
Incredible Edible Todmorden | 36 | Contra l'ús d'herbicides amb glifosat
Un any i mig de campanya de Som lo que Sembrem |
| 18 | Aturem el fracking! | 39 | Infusions de plantes
pel Departament Mèdic de Soria Natural |
| 22 | Iniciativa per un procés constituent
Entrevista a Arcadi Oliveres i Teresa Forcadès | 43 | Llibres i música |
| 24 | Via Catalana Cap a la Independència | 44 | Notícies |
| 25 | "La Caixa", encerclada! | 45 | Agenda i Acudit |
| | | 46 | Multireferèndum 2014 |



DIA DE LA TERRA

Núm. 30 b · Any 2013 ·

Direcció editorial: Jordi Orús i Salvador
Edita: Associació Dia de la Terra Catalunya
c/o Bústia Verda, Apartat de Correus 10095,
08080 Barcelona
Tel.: 902 883 519

Realització: Lettera Edicions, SCCL
Rambla Canaletes, 127, 3r - 08002 - Barcelona
Tel.: 972 190 357 Fax: 93 302 50 97

Departament Gràfic: Aïda Font
Publicitat: Mónica Ricci

Redacció, correcció i estil: Francesc Prims
Fotomecànica i impressió: Indugraf Offset, SA

Agraïments: Josep Puig i Boix, Gustavo Duch, Verònica Miró, Jordi Calvet Banchs (acudit), Luis Camargo (fotos Fira), Bru Aguiló, Jordi Borràs, Jordi Puig i Boix, Jorge Linaza, Ramon Fornell, S. i R. Serra (Fotomovimiento.org), Revista Athanor, Som lo que Sembrem, Soria Natural, Triodos Bank, Som Energia, Alternativa Verda, GCTPFNN, Ajuntament de Barcelona, Parcs i Jardins de Barcelona.
Col·laboren en les traduccions (de castellà a català): Yolanda Madroña Salla i Abel Carretero Ernesto.

Els editors no coincideixen necessàriament amb els conceptes i les posicions dels autors que signen els articles.

Foto portada: JeniFoto / Shutterstock.com

Dipòsit Legal: B -5339-94

<http://www.diadelaterra.org>
E-mail: info@diadelaterra.org
Informació Fira per la Terra:
firaperlaterra@diadelaterra.org

Està permesa la reproducció total o parcial fent esment de les fonts i els autors.

Aquesta edició ha estat realitzada en paper 100% reciclat i ecològic.



ESTRATÈGIES DE SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

La sobirania alimentària posa aquells qui produeixen, distribueixen i necessiten aliment nutritiu i local al cor mateix dels sistemes agrícoles i pesquers, per davant de les demandes del mercat i les corporacions, que redueixen l'alimentació a trossos de mercaderia comercialitzables internacionalment. Ofereix una estratègia per a resistir i desemmascarar els sistemes desiguals i insostenibles que maliciosament provoquen tant la desnutrició crònica com l'augment de l'obesitat.

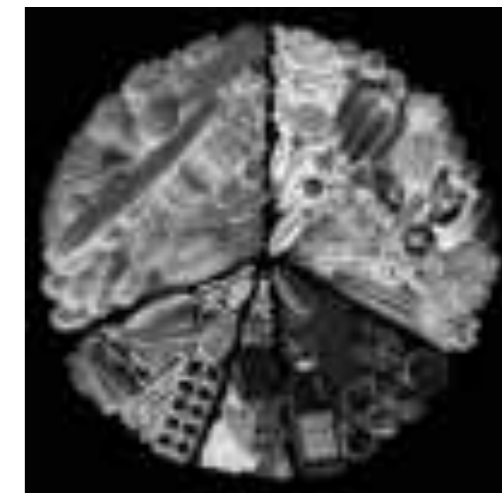
CARACTERÍSTIQUES DE LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

1. S'enfoca en l'aliment per al poble. La sobirania alimentària planteja el dret a una alimentació suficient, saludable i culturalment apropiada per a tots els individus, pobles i comunitats, inclosos aquells que pateixen fam, estan sota ocupació, estan en zones de conflicte i estan marginats, enmig de polítiques d'alimentació, agricultura, ramaderia i pesqueria; i rebutja la proposta que l'aliment és només una altra peça de mercaderia dins l'agronegoci internacional.

2. Valora els qui proveeixen aliment. La sobirania alimentària valora i dona suport a les aportacions d'homes i dones, camperols i agricultors familiars, pastors, artesans de la pesca tradicional, habitants dels boscos, pobles indígenes i treballadors de l'agricultura i la pesca, així com migrants que conreen, crien, recullen i processen els aliments, i en respecta els drets. La sobirania alimentària rebutja aquelles polítiques, accions i programes que menystenen aquestes persones, que les amenacen i n'eliminen les formes de vida.

3. Localitza sistemes d'alimentació. La sobirania alimentària afavoreix trobades entre els productors i els consumidors d'aliments; posa aquells qui proveeixen i consumeixen al centre de la presa de decisions en temes relacionats amb l'alimentació; protegeix els proveïdors del malbaratament dels aliments als mercats locals; protegeix els consumidors del menjar de baixa qualitat i que és dolent per a la salut, de l'ajut alimentari inapropiat i de l'aliment contaminat per organismes modificats genèticament; resisteix les estructures de govern, contractes i pràctiques que fomenten un comerç internacional insostenible i injust, que atorga poder a corporacions remotes que no es fan responsables de les seves accions.

4. Apodera localment. La sobirania alimentària atorga el control sobre el territori, la terra, les pastures, l'aigua, les llavors, els ramats i les poblacions de peixos als proveïdors locals d'aliments, i en respecta els drets. Ells poden emprar i compartir aquests recursos de formes sostenibles en termes socials i ecològics per a la conservació de la diversitat. La sobirania alimentària també reconeix que els territoris locals sovint traspassen fronteres geopolítiques i assegura el dret de les comunitats locals a habitar i usar els seus



© Ifong | Shutterstock.com

territoris; promou la interacció positiva entre els proveïdors d'aliments a diverses regions i diversos territoris i des de diversos sectors, la qual cosa ajuda a resoldre conflictes interns o conflictes amb autoritats locals i nacionals; i rebutja la privatització dels recursos naturals per mitjà de lleis, contractes comercials i règims de drets de propietat intel·lectual.

5. Desenvolupa coneixements i destreses. La sobirania alimentària es basa en la destresa i el coneixement local dels proveïdors d'aliments i llurs organitzacions locals, les quals conserven, desenvolupen i gestionen sistemes localitzats de producció i collita, i desenvolupen sistemes d'investigació apropiats per a aquestes finalitats, amb la qual cosa disposen d'una saviesa que pot ser transmesa a les generacions futures; i rebutja les tecnologies que soscaven, amenacen o contaminen aquests sistemes de producció, com ara l'enginyeria genètica.

6. Treballa amb la natura. La sobirania alimentària utilitza les contribucions de la natura de maneres diverses, per mitjà de mètodes de producció i collita agroecològics, els quals maximitzen les contribucions dels ecosistemes i en milloren la capacitat d'ajustament i l'adaptació, especialment davant

La sobirania alimentària s'enfoca en l'aliment per al poble; valora els qui proveeixen aliment; localitza sistemes d'alimentació; apodera localment; desenvolupa coneixements i destreses; i treballa amb la natura.



del canvi climàtic; intenta curar el planeta amb el propòsit que el planeta pugui curar-nos; i rebutja mètodes que danyen les funcions dels ecosistemes beneficiosos, mètodes que depenen dels monocultius d'energia intensiva i de fàbriques de ramats, pràctiques de pesca destructiva i altres mètodes de producció industrialitzada que danyen el medi ambient i contribueixen a l'escalfament global.

ACCIONS PER A POTENCIAR LA SOBIIRANIA ALIMENTÀRIA

ACCIONS DE PROMOCIÓ

Es tracta de promoure estratègies, polítiques i formes de vida que enforteixen els nostres drets comuns i el control comunitari, la sostenibilitat ecològica, l'autonomia i coneixements locals i tradicionals que mantinguin la sobirania alimentària en totes les seves dimensions. Cal identificar i enfortir pràctiques autònomes existents que proveeixen sobirania alimentària com també que pressionin els nostres governs pel que fa al respecte i la protecció dels nostres drets quant a la sobirania alimentària.

MERCATS LOCALS

Cal afirmar el dret dels productors i consumidors d'aliments a tenir un control autònom dels mercats locals com a espais determinants per a la sobirania alimentària. Cal enfortir els mercats locals formals i informals i els llaços directes entre els consumidors i els proveïdors alimentaris mitjançant la promoció comunitària de l'agricultura i la pesca, que serà la base d'una confiança imprescindible. Cal promoure cooperatives d'aliments, processadors locals, fòrums del consumidor i economies solidàries que afavoreixin els mercats locals amb preus justos per a petits productors. Cal donar suport a la justícia en el comerç i al 'comerç just' allà on es contribueixi a la sobirania alimentària. Cal crear oportunitats per a mercats alternatius amb iniciatives tals com fons comunitaris i l'intercanvi de productes, com ara el bescanvi,

les llavors justes, etc., la qual cosa reforçarà els llaços i la solidaritat entre els petits proveïdors d'aliments. Cal proposar als governs polítiques que protegeixin els mercats i la producció local.

CONEIXEMENTS LOCALS

Els coneixements locals i els valors culturals són el camí per a fer realitat la sobirania alimentària. Cal identificar experiències i pràctiques locals, col·lectives, reconeixent que sempre estan en moviment i són dinàmiques i que s'enforteixen a través de l'intercanvi i la solidaritat. Cal respectar, reconèixer i enfortir la saviesa local a favor de la preservació de llavors, de les xarxes locals, del conreu natural i tradicional i dels mercats alternatius. I el que és més important, preservar el coneixement local promovent-ne l'ús i donant suport als pobles que mantenen viu aquest coneixement dia a dia, especialment les dones i les comunitats indígenes. Cal lluitar contra totes les formes de propietat intel·lectual sobre la vida i el coneixement, incloses la privatització i les patents de coneixements tradicionals relacionats amb la producció d'aliments. Cal impulsar l'ensenyament de la saviesa local a les escoles. Cal organitzar activitats d'investigació per compilar i desenvolupar solucions alternatives a problemes que afecten les comunitats en els seus territoris, promovent el coneixement i el saber tradicionals i posant-hi èmfasi. Cal donar suport a investigacions fetes pels mateixos pobles i les seves organitzacions locals, cosa que enforteix la sobirania alimentària i ajuda a la preservació de la terra, l'aigua, les llavors i el bestiar.

PRODUCCIÓ I COLLITA AGROECOLÒGIQUES

Cal promoure sistemes de producció social sensibles al medi ambient que puguin ser controlats pels proveïdors locals d'aliments. Això inclou la producció agroecològica d'aliments per part de pagesos i famílies d'agricultors; la pastura mitjançant la migració tradicional i pastures tradicionals que conserven els territoris de pastura i que els utilitzen per a la producció de carn, llet i altres aliments, així com per a la fibra, combustible i altres béns; pesca artesanal realitzada per pescadors tradicionals que limiten la pesca de peixos i altres organismes aquàtics per preservar les poblacions piscícoles, els terrenys per a pesca, els esculls coral·lins, els manglars i altres zones i hàbitats marins que són essencials per a la regeneració de les poblacions de peixos; la producció de productes forestals per part d'habitants que viuen als boscos, que reconeixen i viuen amb la diversitat.

ÚS DE PROGRAMES I INSTRUMENTS INTERNACIONALS

Cal afirmar la sobirania alimentària i els drets relatius a ella per mitjà d'instruments legals internacionals tals com la Declaració Universal dels Drets Humans, la Declaració dels Drets dels Pobles Indígenes, protocols, decisions, referències i programes per al desenvolupament, com per exemple l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura o la Convenció sobre Diversitat Biològica i el Fons Internacional per al Desenvolupament de l'Agricultura en la realització progressiva del dret a l'aliment adequat; instruments que puguin limitar la importació d'organismes modificats genèticament i l'atorgament de drets de propietat intel·lectual sobre organismes vius; polítiques i programes que promoguin la producció a petita escala. Cal pressionar els governs per tal que implantin acords internacionals que garanteixin polítiques que donin suport a la sobirania alimentària i, en els marcs d'aquests acords, promulguin lleis que eliminin les polítiques i pràctiques que soscaven la sobirania alimentària. A



través d'aquests instruments i fòrums de negociació internacional relacionats cal promoure els drets dels agricultors, ramaders, nòmades, pastors, artesans de la pesca tradicional, pobles indígenes i altres.

REFORMA AGRÀRIA I CONTROL COMUNITARI DELS TERRITORIS

Cal lluitar per una reforma agrària genuïna i comprensible que doni suport als drets de dones, pobles indígenes, pagesos, pescadors tradicionals, treballadors, pastors, migrants i les futures generacions i que permeti la coexistència de diverses comunitats en els seus territoris. Els usos i costums per al territori han de ser reconeguts però també han de reformar-se si discriminen les dones o marginen les comunitats. La reforma agrària ha d'assegurar la prioritat en l'ús de la terra, l'aigua, les llavors i els ramats, etc. per a la producció d'aliments i les altres necessitats locals en lloc de prioritzar la producció per a l'exportació. Cal promoure la gestió comunitària de territoris, la qual reconeix les diverses necessitats dels usuaris i protegeix el territori de les amenaces mediambientals, com la destrucció de manglars i la fragilitat dels ecosistemes costaners i marins. Cal protegir els nostres territoris amb mecanismes tradicionals de

baix impacte i lluitar contra l'aqüicultura industrial i l'agroindústria. I cal promoure l'ús i la gestió justa dels territoris d'aigua, entre altres estratègies.

ACCIONS DE RESISTÈNCIA

Cal resistir el model corporatiu capitalista mundial; les seves institucions i polítiques que impedeixen que les comunitats s'afirmen i tinguin sobirania alimentària. Això inclou lluitar contra les polítiques governamentals que faciliten el control corporatiu de la nostra producció i distribució d'aliments, com també l'acció directa contra les pràctiques corporatives.

COMERÇ INTERNACIONAL

Cal que combinem les lluites contra la liberalització del comerç amb accions que promoguin la producció i els mercats locals per, així, desenvolupar la sobirania alimentària. Els nostres blancs han de ser l'Organització Mundial del Comerç, acords regionals i bilaterals, el malbaratament, la politització i manipulació de l'ajut alimentari i la recuperació del dret de cada país de protegir la seva producció i els seus mercats domèstics. Cal lluitar per polítiques alternatives en països

Cal promoure estratègies, polítiques i formes de vida que enforteixin els nostres drets comuns i el control comunitari, la sostenibilitat ecològica, l'autonomia i coneixements locals i tradicionals que mantinguin la sobirania alimentària en totes les seves dimensions.

grans per a l'agroexportació que incloquin la gestió del subministrament i el manteniment dels preus per prevenir el malbaratament, una llei agrícola alternativa als EUA i una Política Agrícola Comuna a Europa que promogui el conreu agrícola familiar en lloc de l'agronegoci. També cal emprendre accions contra la importació massiva de 'menjar barat', que representa una amenaça a la producció local sostenible. Cal lluitar contra les regles comercials i les polítiques financeres internacionals que soscaven la sobirania alimentària. Cal oposar-se a qualsevol acord bilateral i multilateral que amenaci els productors i consumidors locals així com la sobirania alimentària.

CORPORACIONS TRANSNACIONALS

Cal lluitar contra el control corporatiu de la cadena alimentària per mitjà de reclamar el control sobre els nostres territoris, producció, mercats i formes de l'ús de l'aliment. Cal exigir que els nostres governs promulguin polítiques que eliminin el control corporatiu i, al contrari, que facilitin el control comunitari sobre la producció i la distribució d'aliments. Cal promoure la producció ecològica (agroecologia, pastura, pesca artesanal, etc.) com a estratègia directa contra les corporacions transnacionals. Cal afegir-se als boicots internacionals i a les campanyes per a desmantellar el poder de corporacions específiques que estiguin operant en el sistema alimentari. Cal enfortir estratègies comunes, compartint la informació sobre l'impacte d'aquestes corporacions sobre la sobirania alimentària.

CONFLICTES I OCUPACIÓ

Cal que ens unim a les lluites contra l'ocupació i batallar contra els murs i la militarització de les fronteres que divideixen els pobles i impedeixen l'accés als aliments locals i a territoris productius, reconeixent que els conflictes i les ocupacions constitueixen una amenaça seriosa per a la sobirania alimentària. L'afirmació de la sobirania alimentària és crucial per a la supervivència i el creixement dels pobles i comunitats que es troben en condicions adverses. Això

significa solidaritzar-se amb tots els pobles que viuen sota l'ocupació, els territoris dels quals són dividits per murs, i amb els que pateixen pels conflictes i desastres. Cal enfortir les nostres lluites, resistències i la nostra capacitat de resposta davant del conflicte, l'ocupació i els desastres a través de l'intercanvi d'experiències i estratègies entre les comunitats i els moviments.

TECNOLOGIA TÒXICA

Cal continuar lluitant contra els conreus, animals i arbres modificats genèticament; contra l'aqüicultura industrial; contra la clonació dels ramats i contra la irradiació dels aliments. Cal lluitar contra l'Aliança per la Revolució Verda a l'Àfrica i la introducció de conreus modificats genèticament a través de l'ajut alimentari. Cal organitzar campanyes nacionals per a la prohibició de tecnologia Terminator i altres tecnologies que condueixen a l'esterilització de llavors i animals, a més de donar suport a la moratòria internacional. Cal treballar per una moratòria immediata respecte a noves tecnologies tals com la nanotecnologia, que ja ha estat introduïda als aliments i a l'agricultura, cosa que actualment representa noves amenaces per a la salut, el medi ambient i les economies dels pagesos i la pesca.

MONOCULTIUS I AGROCOMBUSTIBLES

Cal mobilitzar-se i participar en campanyes internacionals contra la producció industrial d'agrocarburs, que sovint estan sota el control de corporacions transnacionals i tenen impactes negatius sobre les persones i el medi ambient. Cal ressaltar els impactes destructius del model de producció que empeny la conversió de terra productiva en producció de monocultures per a agrocarburs, polpa de paper, arbres modificats genèticament i també collites industrials (per exemple, la Campanya Internacional del Desert Verd).

CANVI CLIMÀTIC

Cal denunciar l'agricultura industrial que contribueix al canvi climàtic i qüestionar la utilitat i l'eficàcia dels mercats de carbó en la reducció de l'emissió de gasos i la preservació de la justícia climàtica. Cal avaluar l'impacte del canvi climàtic a escala local i regional sobre la sobirania alimentària; particularment, com el canvi climàtic afecta les llavors, els animals, els peixos, etc., i l'adaptació de la diversitat davant dels efectes i impactes del canvi climàtic. També, com que el canvi climàtic és l'autor

de desastres naturals, cal donar suport a les comunitats afectades pel canvi climàtic en el desenvolupament de mecanismes d'adaptació i supervivència. Cal desenvolupar estratègies basades en la solidaritat i els intercanvis entre regions, però sempre garantint el control local. Finalment, cal promoure la sobirania alimentària com a resposta efectiva a l'impacte del canvi climàtic.

ENFORTIR EL MOVIMENT

Cal enfortir els moviments per la sobirania alimentària a través de la mobilització, construcció d'aliances, comunicació i acció conjunta entre els moviments arreu del món.

MOBILITZACIÓ

Cal que ens mobilitzem dins els nostres sectors en les nostres lluites conjuntes contra aquelles polítiques governamentals, corporacions i institucions que impedeixin fer realitat la sobirania alimentària. Cal que ens unim pastors, pescadors, pagesos, agricultors, dones, indígenes i altres co-

Cal que pressionem els nostres governs pel que fa al respecte i la protecció dels nostres drets quant a la sobirania alimentària.



ECOSERVEIS

ARCADIA

GRUP DE CIENTÍFICS I TÈCNICS PER UN FUTUR NO NUCLEAR



33 anys fent oposició a la nuclearització de Catalunya i del món.



33 anys proposant alternatives energèticament netes i segures.



Servei de mesura de la radioactivitat dels aliments.



Defensem el dret de la ciutadania a captar les fonts d'energia netes i renovables locals.

Defensem el dret de la ciutadania a utilitzar les fonts d'energia netes i renovables.

Defensem el dret de la ciutadania a ser proveïda amb energia procedent de fonts d'energia netes i renovables.

Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear - GCTPFNN Apartat de Correus 10095
E-08080 Barcelona, Catalunya - 629 932 908 - E-mail: gctpfnn@energiasostenible.org
Twitter: @FuturNoNuclear



Si t'interessa
el bioregionalisme
l'ecologia profunda
l'ecologia social
l'ecofeminisme
l'espiritualitat basada
en laTerra

E-mail: avong@verds-alternativaverda.org



i si t'interessa
l'ecologia política:

E-mail: info@verds-alternativaverda.org

www.verds-alternativaverda.org
Twitter: @AlternativVerda

Alternativa Verda, c/o Bústia Verda,
Apartat de Correus 10095,
08080 Barcelona - Tel.: 932 081 504

10

11

Cal resistir el model corporatiu capitalista mundial, les seves institucions i polítiques que impedeixen que les comunitats s'afirmin i tinguin sobirania alimentària.

munitats de totes les regions del món per practicar i difondre la sobirania alimentària. Cal construir un moviment unit que sigui prou fort per a guanyar la batalla per la sobirania alimentària a través de l'elaboració d'una agenda comuna i desenvolupant propostes polítiques comunes.

CONSTRUIR ALIANCES I ENFORTIR ELS MOVIMENTS

Cal construir el moviment per la sobirania alimentària per mitjà d'enfortir les organitzacions, cooperatives, associacions i xarxes i construir aliances estratègiques entre actors diferents, tals com consumidors, estudiants, acadèmics, promotors de la salut, comunitats religioses, el moviment de justícia ambiental, moviments per la justícia de l'aigua i persones afectades per les grans preses, la indústria extractiva, guerres, ocupacions i desastres. Cal donar suport a relacions constructives entre comunitats urbanes i rurals, entre productors i consumidors, entre agricultors, pescadors, pastors i indígenes. Cal treballar amb organitzacions de migrants per construir solidaritat amb ells i comprendre millor les seves prioritats; cal enfortir xarxes i aliances entre moviments socials i organitzacions de migrants en ambdós països, és a dir, llurs països d'origen i aquells on viuen i treballen, i promoure codis de dret des de llur propi punt de vista. Cal donar suport a organitzacions de dones compromeses amb la sobirania alimentària i la defensa de les llavors i la cultura local.

EDUCACIÓ

Cal promoure educació política per a afirmar la sobirania alimentària. Cal incrementar la presa de consciència amb i entre organitzacions i moviments, per mitjà de l'intercanvi en l'aprenentatge, que també conscienciï i arribi a altres districtes de consumidors urbans i ecologistes tant al nord com al sud. Algunes eines educatives inclouen: jornades de conscienciació, tallers basats en coneixements locals, educació popular i política i incidència en els sistemes escolars. Cal implantar estratègies educatives en temes com la migració, les condicions dels migrants i la relació que hi ha entre aquestes condicions i la nostra alimentació; estratègies educatives també sobre com els nostres drets com a consumidors i les lleis de propietat de la terra afecten la nostra sobirania alimentària, la importància de consumir aliments saludables locals i l'efecte de l'ús d'organismes modificats genèticament i els pesticides.

COMUNICACIÓ

Cal que enfortim els nostres propis mitjans de comunicació basats en la nostra cultura i les nostres condicions locals, per contrarestar la propaganda corporativa i lluitar contra el sistema globalitzat d'aliments industrials, i ressaltar els béns, les experiències i els coneixements locals.

Aquest article ha estat elaborat a partir de l'informe de síntesi del Fòrum per a la Sobirania Alimentària celebrat entre els dies 23 i 27 de febrer de 2007 a Slélingué (Mali) (con-



Cal enfortir els moviments per la sobirania alimentària a través de la mobilització, construcció d'aliances, comunicació i acció conjunta entre els moviments arreu del món.

gut com Fòrum de Nyéléni 2007), en què es varen trobar camperols, pastors, pescadors tradicionals, pobles indígenes, treballadors migrants, dones i joves proveïdors d'aliments amb la finalitat de debatre i definir estratègies encaminades a potenciar la sobirania alimentària dels pobles.

© Photostock | Shutterstock.com

INCREÏBLE I COMESTIBLE

A Todmorden, un poble britànic d'uns quinze mil habitants, està tenint lloc una revolució anomenada Incredible Edible (Increïble i Comestible) que consisteix a plantar herbes medicinals, verdures, hortalisses i arbres fruiters a setanta espais públics. La plantació i el manteniment d'aquests espais són a càrrec de prop de tres-cents voluntaris i tot el poble pot servir-se de la collita de manera gratuïta. Todmorden s'ha convertit en l'epicentre d'un moviment que s'està propagant ràpidament pel Regne Unit; és reconegut pel príncep Carles en persona i ja s'està reproduint a França.

©Photoshot | Shutterstock.com

13

ELS ORÍGENS

Un habitant de la zona comenta: «Recordo el Todmorden de la meua joventut: un poble aspre amb fàbriques que s'esllanguia en una vall humida de Pennine, on el sol gairebé no hi brillava mai, i que es va donar per mort després que la Revolució Industrial es fes global i l'arruïnés. Amb una urbanització densa de cases construïdes pels propietaris de les fàbriques per tal d'allotjar els seus treballadors, avui és part d'una conurbació molt densament poblada al voltant de la ciutat de Manchester. El seu barri de Hebden Bridge ha patit els efectes del canvi climàtic, amb dues inundacions greus les darreres setmanes. No és un lloc en què pensessis com a exemple d'una comunitat resilient, fet que demostra que aquestes comunitats es poden crear a qualsevol lloc, a partir de la necessitat.»

Incredible Edible es defineix a si mateix com «un moviment constituït per gent apassionada que treballa unida per un món on tots compartim la responsabilitat pel benestar futur del planeta i de nosaltres mateixos. Els nostres objectius són facilitar a tothom l'accés a la bona alimentació local gràcies a la feina comuna, aprendre (del camp a la cuina passant per les aules) i donar suport als negocis locals.» Si bé no creuen que puguin aconseguir l'autosuficiència alimentària, almenys caminen en aquesta direcció i reivindiquen els valors del menjar local: per a aquest moviment, menjar local és sinònim de menjar més fresc i saborós i del qual se sap la procedència. Ha augmentat moltíssim el consum de productes locals i s'ha aconseguit que els comerços que es miraven la iniciativa amb recel ara vulguin ser increïbles i comestibles.

Tot va començar a l'inici de la primavera de 2008, quan una de les pioneres del projecte i que avui n'és la presidenta, Pam Warhurst, va escoltar en un seminari d'un dia les paraules de Tim Lang (professor de Política Alimentària a la ciutat universitària de Londres) sobre allò que havia de venir. S'albiraven problemes per al poble i per al món en general, tant de caràcter ambiental com econòmic. La Pam va xerrar al voltant d'això amb qui seria un altre dels pesos pesants del projecte, la Mary Clear, i després van convocar una reunió en un bar per veure quanta gent estaria disposada a fer alguna cosa. Cinquanta-nou persones s'hi van apuntar i així va néixer el moviment. La filla de la Mary va proposar batejar-lo com Incredible Edible Todmorden.

Aquestes persones van decidir que no podien esperar que els governs fessin alguna cosa; van decidir deixar de ser víctimes i fer alguna cosa per si mateixes. Es van adonar que podien construir un entorn més segur, més amable i més sostenible per a si mateixes i per als seus fills i néts fent del menjar la clau. A una de les preguntes que els vam fer arribar per Internet ens van respondre: «Creiem que un factor important per a



En previsió de problemes futurs que afectessin el poble i el món en general, un grup de ciutadans van començar a plantar menjar destinat a ser compartit en espais públics molt destacats. Així va començar Incredible Edible Todmorden.

explicar l'èxit d'aquesta iniciativa ha estat el fet que el moment és l'adequat. El planeta s'enfronta a grans problemes com són la pobresa mundial, el cim del petroli i la inestabilitat econòmica. Ara la gent sent una necessitat de fer coses que no havia sentit mai en temps de més prosperitat.»

Van començar a plantar menjar destinat a ser compartit en espais públics destacats, i això va fer que la gent comencés a parlar del projecte i que volgués saber de què anava. A més, van celebrar esdeveniments gratuïts, com el Festival de l'Ou, i van cuinar al carrer menjar que s'oferia als vianants sense cobrar-los res, entre moltes altres iniciatives. La majoria de vegades tenien el permís que calia per a fer les plantacions, i d'altres... senzillament les duïen a terme. Actualment compten amb un viver de llavors, plantes i verdures, així com amb cursos d'aprenentatge i capacitació laboral.

El moviment ha aconseguit vèncer la sorpresa d'aquells qui al principi el veien com una excentricitat o com un caprici i ha crescut de manera increïble. Avui, el nucli de la iniciativa és constituït per trenta persones, però n'hi ha unes tres-centes

El moviment ha crescut increïblement i compta amb la participació de gent de totes les edats i condicions socials. Aviat va aconseguir la mirada benivolent dels poders oficials.



d'apuntades que són convocades quan se les necessita. El moviment va aconseguir també ben aviat la mirada benivolent dels poders oficials, cosa que el va dur a signar una llicència amb l'Ajuntament de Calderdale (del qual depèn el poble de Todmorden) l'any 2009 que li va permetre que àrees en desús es convertissin en iniciatives per al conreu, tant mitjançant horts comunitaris com per mitjà del conreu en sòls situats en espais públics.

A més, la Fundació Comunitària per a Calderdale va premiar l'entusiasme d'Incredible Edible en els seus inicis amb una subvenció de 7.200 lliures esterlines destinades a plantar arbres dins del poble i el seu entorn. Des d'Incredible Edible es vol que la plantació d'arbres es perpetui i els cursos i les pràctiques d'empeltament estan ajudant a fer-ho realitat.

Actualment Incredible Edible treballa associat a d'altres grups locals amb llargues trajectòries, com Todmorden in Bloom o Todmorden Pride, i amb negocis locals, amb la finalitat de promoure i millorar el poble de Todmorden i de convertir els llocs on viu la gent en espais més bells i productius. I l'Ajuntament de Calderdale ha adoptat polítiques destinades a eliminar els obstacles que impedièren que s'usés per al conreu la terra comuna i també a donar orientació als grups i als cossos públics sobre la manera com tot això es pot dur a terme.

ACTIVANT L'ESPERIT DEL POBLE

Gent de tota condició social participa en la iniciativa: professionals, aturats, jubilats, voluntaris, comerciants, pares, mestres, artistes locals, escolars... El lema del moviment és «*si manges, en formes part*», i ningú no és massa jove ni massa gran per a participar-hi. El grup més jove amb un espai propi per a conrear està format per nens d'entre dos i quatre anys procedents del centre infantil de Todmorden. També hi ha adolescents conreant, i els escoltes. Per 'dalt' tampoc no hi ha límit d'edat; la Mary Clear fins i tot diu: «*No deixis que la mort t'aturi*». Però no només es tracta de conrear; també d'educar: carnisers i forners ensenyen com arriba el menjar a la nostra taula i els artesans de la melmelada o el compost

Incredible Edible treballa actualment en associació amb altres grups locals de llarga trajectòria i amb negocis locals a fi de promoure, millorar i embellir el poble.

comparteixen consells i tècniques. Per la seva banda, artistes locals han creat, per exemple, escultures relacionades amb aquest moviment.

Per què s'ha generat tant d'entusiasme? Ens responen: «*Hi ha persones que se'ns uneixen perquè comprenen els motius que hi ha darrere de la iniciativa, d'altres perquè estan preocupades pel futur que heretaran els seus fills i d'altres senzillament perquè els agrada formar part d'alguna cosa; els cal desenvolupar una vida social en un entorn segur on no se les jutgi*». En resulta la humanització de l'entorn i la capacitat d'autoapoderament: «*Si vénen problemes, vetllarem els uns pels altres, de manera que fins i tot les persones més vulnerables tindran algú a qui recórrer*».

Quan se'ls pregunta sobre què va ser el més difícil per aconseguir que el projecte es consolidés afirmen que «*va ser aconseguir que la gent entengués que tot els pertany, a fi que ho compartissin, i que podien formar part d'aquesta moguda*». I asseguren que el millor «*és el fet que coincideixin persones que en un altre context difícilment s'haurien conegut però que davant d'un tros de terra comparteixen amb qualsevol desconegut les seves opinions sobre quin és el millor lloc per a sembrar mongetes o pastanagues*».

D'altres conseqüències positives per al poble són la disminució, mes rere mes, dels delictes de vandalisme (segons les dades subministrades per la policia local) i l'augment de les vendes en els negocis locals, perquè la gent demana menjar local en lloc d'aliments produïts a milles de distància.

ELS CONREUS

La major part de les plantacions es duen a terme per tot el poble en jaços de conreu elevats. Gràcies a això es pot

Incredible Edible organitza esdeveniments comunitaris, com la Festa de la Collita, en què la gent aporta el que ha conreat per compartir-ho, i la campanya Cada Ou Importa, la finalitat de la qual és estimular la producció i el consum d'ous locals.

fer servir terra fresca, lliure de contaminants, i s'evita conrear en terres brutes. Molts d'aquests jaços són 'adoptats' per grups de persones que realitzen gran part de la feina de plantació i manteniment, mentre es beneficien del que s'hi produeix. Alguns d'aquests jaços són al centre del poble i més a la vista del públic, de manera que és el gruix del grup d'Incredible Edible el que s'encarrega de cuidar-los. El grup es reuneix un cop al mes i tothom hi és convidat.

Actualment hi ha uns mil arbres fruiters i diversos horts per tot el poble. Tots els serveis, com per exemple la comissaria de policia i l'estació de tren, tenen parcel·les de cultiu on creixen els aliments (es convida els viatgers a arrencar males herbes mentre esperen el tren i a autoregalar-se una o dues branquetes de boníssimes herbes). Al costat del teatre també hi creixen els conreus comunitaris, així com al costat de l'asil, de l'església unitària i a les vuit escoles del poble. També es conrea al costat del canal de Todmorden i a nombrosos punts al costat de l'asfalt. Les plantes espinoses convencionals que servien de decoració del paisatge urbà han estat



substituïdes per herbes medicinals, arbres fruiters (cirerers, pereres, pomes, pruneres, albercoquers...), maduixes, gerds, verdures i hortalisses.

L'ambulatori del poble mereix una menció especial. Està envoltat de conreus i també es conrea a la terra de dins del recinte, on s'hi ha plantat un jardí d'herbes medicinals. A Incredible Edible es dóna molta importància a aquest aspecte, de manera que han creat una secció específica d'herbes medicinals al seu web, que conté informació sobre les seves propietats i també receptes curatives.

VARIETAT D'ESDEVENIMENTS

Incredible Edible organitza interessants esdeveniments comunitaris, com la Festa de la Collita a l'octubre, en què la gent aporta allò que ha conreat per tal de compartir-ho amb la comunitat. A la festa hi van xefs que cuinen aquests productes de maneres delicioses i tothom gaudeix dels sabors. El primer cop que es va organitzar aquesta festa va aparèixer a la televisió, Hugh Fearnley-Whittingstall, i a la darrera edició vuit importants xefs locals van compartir les seves habilitats. Incredible Edible també organitza cursos per a adults, no en escoles sinó en negocis locals, on els experts fan de professors per un dia.

També és significativa la campanya Cada Ou Importa, que es va iniciar el

Molta de la feina d'Incredible Edible té a veure amb redescobrir habilitats perdudes, tant a l'hora de fer créixer vegetals com de cuinar-los, i amb aprendre habilitats noves.



2009 amb una posada en escena amb pintures brillants i barrets de plomes de gallina. La finalitat: estimular de manera divertida la producció i el consum d'ous locals, per aconseguir que l'any 2018 el poble arribi a ser autosuficient pel que fa al consum d'aquest producte. S'ha elaborat un mapa amb tots els productors locals d'ous i hi ha nombrosos recursos per a fer que la gent s'hi impliqui (com a consumidors dels ous o com a cuidadors de les gallines. Fins i tot en algunes escoles tenen gallines.)

A LES ESCOLES

A Incredible Edible hi ha la convicció que als joves els cal entendre la importància dels aliments locals, i dur a terme una cultura escolar en relació amb l'alimentació és clau per a aquesta finalitat. En educar els joves en el conreu i la cuina estan creant una comunitat resilient de cara a un futur incert («com una arca en la inundació», diuen; serveixi la metàfora: la primera acció que es va dur a terme a les escoles va ser proveir-les d'un bot on conrear els vegetals).

Des d'Incredible Edible han treballat dur per tal de crear relacions amb les escoles de Todmorden. El cap del servei d'àpats de l'escola d'educació secundària, Tony Mulgrew, ha estat implicat amb Incredible Edible des del començament. Amb ell s'han creat vincles amb el Partenariat del Menjar per a la Vida, amb la finalitat de

canviar la cultura alimentària a les escoles. L'escola d'educació secundària ha aconseguit el Premi de Bronze al Menjar per a la Vida i totes les escoles d'educació primària formen part d'una agrupació que els permet beneficiar-se del suport i dels ensenyaments que s'imparteixen des del Partenariat.

En relació amb l'escola d'educació secundària, Incredible Edible ha impulsat una loteria per recaptar fons per poder fer una granja piscícola a l'escola, la finalitat de la qual no serà només generar aliments sinó també educar. Per a aquesta iniciativa, Incredible Edible compta amb la sinergia amb d'altres ens, com la mateixa escola i la Xarxa de Negocis Verds.

A dia d'avui, totes les escoles de Todmorden estan implicades activament en el conreu d'aliments. Cada any té lloc un Show Agrícola en què els nens deixen volar la seva imaginació fent plantacions en els contenidors més inusuals, en una competició que és molt inspiradora.

Incredible Edible també ha facilitat una formació voluntària per als professors de les escoles de primària a través del Partenariat del Menjar per a la Vida sobre la cultura del menjar local, i ha donat suport a la formació de grups de pares a cada escola. Todmorden s'ha convertit en el primer poble del Regne Unit a tenir horts escolars per tot el poble; a més, totes les escoles de primària tenen arbres fruiters plantats a l'escola secundària i als seus espais propis.

Des d'Incredible Edible es pretén que totes les escoles de Todmorden siguin paisatges d'aprenentatge viu on els nois rebin una educació que els proveeixi amb els coneixements i les habilitats que els calen per a viure un futur sa, feliç i sostenible. Fins i tot tenen l'esperança que «alguns d'aquests nois se sentin inspirats, en el futur, a fundar negocis locals entorn a la producció de menjar local».

ALTRES ACTIVITATS

Incredible Edible vol estimular una alimentació més saludable mitjançant la promoció de l'educació en cuina i nutrició. Amb aquesta finalitat, entre d'altres coses estan preparant un llibre de receptes elaborades amb ingredients locals.

Molta de la feina d'Incredible Edible té a veure amb el fet de redescobrir habilitats perdudes, tant a l'hora de fer créixer vegetals com de cuinar-los, i amb aprendre habilitats noves. Pel que fa a la seva feina a les escoles, estan promovent la reconexió amb l'origen del menjar (com creix i com es transforma quan es processa i es cuina). Afirment que «les possibilitats d'aprenentatge són immenses» no només a les escoles sinó també entre els adults, que aprenen gràcies a les feines de voluntariat i a l'assistència a tallers de cuina i de consciència alimentària. La implicació directa d'Incredible Edible amb l'or-

ganització de cursos ha anat creixent. Van començar ajudant a organitzar cursos d'empeltament, permacultura i apicultura, i ara són socis de l'escola d'adults Calderdale en l'organització de cursos sobre moltes matèries. Ensenyen les bases del conreu, la poda i l'empeltament i també desenvolupen àrees d'ensenyament més complexes i especialitzades, com les que aprofundeixen en els bolets comestibles, les herbes medicinals i les abelles.

A Walsden, situat als afores al sud del poble de Todmorden, Incredible Edible ha aconseguit una parcel·la de terra en donació. Allà, una tanca a prova de conills envolta una àrea en creixement que s'ha establert com a centre de conreu i aprenentatge; és un planter no tan sols de verdures i arbres sinó també d'oportunitats de negoci.

Actualment s'està suggerint crear un banc comunitari que financi els plans per a generar més producció d'aliments locals, i que el mercat cobert del poble sigui de propietat local, «per convertir-lo en un supermercat del segle XXI».

Dins d'Incredible Edible Todmorden va sorgir una iniciativa que ara ja avança pel seu compte, Incredible Edible Growing, amb seu a Walsden, encara que també compta amb un lloc de plantació a gran alçada a Gorpley. Aquesta iniciativa experimenta amb cultius sotmesos a condicions meteorològiques extremes i a gran alçada sobre el nivell del mar.

LA LLAVOR S'EXPANDEIX

Les veus que parlen d'Incredible Edible Todmorden s'estan estenent ràpidament. La gent intercanvia llavors, ajuda a plantar, s'implica a cada escola i a cada església, i ho fa per si mateixa.

Al Regne Unit estan proliferant els pobles Incredible. Els ajuntaments estan reconsiderant el seu paper pel que fa al suport a la comunitat i cada cop es destinen més terres als conreus comunitaris.

Els mitjans de comunicació es fan cada cop més ressò d'aquesta iniciativa i els voluntaris que la lideren fan xerrades al respecte, tant a escala nacional com internacional.

A més, molta gent es fa seves aquestes idees. Grups de tota mena han adoptat el nom d'Incredible Edible, des de barris propers a Todmorden com el de Rossendale, passant per gent de Wakefield, a Yorkshire, fins a gent de tot el món que va a visitar el lloc i a compartir idees.

D'aquesta manera al Regne Unit estan proliferant els pobles Incredible, els membres dels quals comparteixen experiències mentre senten el poder de formar part d'un moviment més gran. Cada poble té els seus propis èxits pel que fa a dur més aliments locals a taula. Els ajuntaments estan reconsiderant el seu paper pel que fa al suport a la comunitat i cada cop es destinen més terres als conreus comunitaris.

L'interès per aquest model i els debats que genera s'estenen a llocs on fa anys hauria estat inversemblant. La Cambra dels Lords, esglésies, capelles i experts nacionals estan observant què està fent gent del carrer per dur a terme alguns canvis positius a les seves vides. Quan se'ls pregunta si aquest model pot estendre's al conjunt de la societat, des d'Incredible Edible comenten: «No veiem per què no, ja que societat no és sinònim de corporacions o grups de poder que aconsegueixen grans ingressos

per a uns quants en lloc de crear beneficis per a tothom. De tota manera, de moment és una iniciativa 'de la gent per a la gent', i potser el corrent social predominant no podria assumir-la.» Potser no és tan lluny l'expansió a gran escala, si tenim en compte que, el mes de juny passat, l'Administració de la ciutat de París es va reunir per debatre el model Incredible Edible, de manera que avui tots els parisencs estan convidats a compartir aquest model a la capital francesa.

Des d'Incredible Edible comenten amb esperança aquesta notícia: «Acaba de sortir publicat un article a The Guardian en què s'afirma que uns tres-cents milions de persones de l'Àfrica subsahariana patiran gana i malnutrició severa si les àrees urbanes no es proveeixen d'una agricultura periurbana que incrementi la seguretat alimentària a la regió. Aquest quadre no és diferent a la resta de ciutats africanes, la població de les quals està augmentant. L'agricultura urbana és, avui, necessària al món.»

Qualsevol pot començar el seu propi grup Incredible i Comestible. Podeu trobar eines i dades de contacte al web d'Incredible Edible Todmorden (www.incredible-edible-todmorden.co.uk).

Reportatge cedit per la Revista Athanor (www.athanor.es), on va ser publicat al núm. 96, de novembre - desembre 2012.

aturem el fracking Millor vius que fòssils!



La Plataforma Aturem el Fracking (PAF) defineix com el seu objectiu principal promoure la prohibició de la tècnica de la fractura hidràulica en tot el territori de Catalunya. A través de debats, simposis i altres actes de comunicació i participació està divulgant l'amenaça que sobre la salut, l'economia agrària, el medi ambient i el paisatge representa el fracking que es projecta emprar per part de les multinacionals promotores en les tasques de perforació del subsòl per a prospeccions i extraccions de petroli i gas.

A banda de la seva oposició a la fractura hidràulica i a les prospeccions d'hidrocarburs, la plataforma difon un discurs constructiu a favor de la transició energètica cap a nous models d'eficiència i estalvi energètic, sostenibles amb el desenvolupament econòmic i social i harmònics amb la qualitat de vida i els nous reptes i les oportunitats dels territoris de la Catalunya central. Amb el lema "Millor vius que fòssils" les entitats promotores han publicat un **manifest fundacional** i han obert una línia de treball que compta amb el suport de

diverses universitats i experts en la matèria, així com administracions locals i forces polítiques.

Qualsevol persona, entitat o grup polític pot proposar una moció per declarar el seu municipi lliure de fracking.

D'altra banda, les persones interessades a **col·laborar amb la Plataforma Aturem el Fracking** seran informades de les reunions periòdiques i incloses dins el fòrum de debat online de la PAF. Si creus que pots ajudar a difondre la campanya i a donar un cop de mà en qualsevol àrea que et sentis capacitada, no dubtis a fer-ho saber. Ara per ara, falten mans per a actualitzar la web, fer reculls de premsa (hemeroteca), actualitzar mapes, formar part del comitè tècnic (geòlegs, enginyers, investigadors...), tenir relació amb mitjans, coordinar trobades... També pots proposar les teves idees.

<http://aturemfracking.wordpress.com>



Entrevista a Arcadi Oliveres i Teresa Forcades

INICIATIVA PER UN PROCÉS CONSTITUENT

Teresa Forcades, monja benedictina doctorada en Salut Pública i en Teologia, i Arcadi Oliveres, doctor en Ciències Econòmiques i president de Justícia i Pau, tots dos reconeguts lluitadors per la justícia social, han decidit donar el salt de la denúncia a la proposta. Tots dos són els primers signants i impulsors del 'Manifest per a la convocatòria d'un procés constituent a Catalunya'. Aquest procés té com a objectiu permetre «que el poble català decideixi de forma democràtica i pacífica quin model d'estat i de país desitja». Una ambiciosa iniciativa a partir de la participació ciutadana decidida a reivindicar l'autèntic sentit de la democràcia.

—Heu impulsat aquest important Manifest a títol personal; esteu sols en això?

A. OLIVERES: No; hi ha un grup inicial que treballa aquest tema des de fa mesos, i un segon grup de persones que s'hi han afegit després. Aquestes persones no són només dels moviments socials, sinó també del món polític.

T. FORCADES: Hi ha una majoria social que espera que les coses canviïn i que algú doni el primer pas. L'Arcadi i jo hem decidit fer aquest primer pas, i és la societat la que decidirà si vol donar suport a aquesta iniciativa.

—Quines són les línies principals del pla d'acció que proposeu?

T. F.: Primer de tot hem de prendre consciència que la situació actual d'injustícia i empobriment creixents no és possible canviar-la a petites dosis. No es pot aconseguir fent maquiallatge, canviant alguna llei. Necessitem un nou pacte social, o, el que és el mateix, una nova Constitució. La idea és arribar a presentar, a les pròximes eleccions legislatives de Catalunya, una candidatura que, si obté majoria, convoqui una assemblea constituent. Això significa establir el marc legítim en una democràcia per a decidir el tipus d'estat i de societat que, en aquest cas a Catalunya, es desitja.

A. O.: La voluntat d'aquest procés és catalitzar l'acció de tots aquells que d'una o altra manera estan disconformes amb la situació socioeconòmica actual. Existeixen actual-

ment abundants iniciatives que treballen per un canvi: tenim els indignats i plataformes per moltes causes, així com grups polítics progressistes. El problema és que qualsevol petita diferència genera una acció diversificada. Nosaltres voldríem que totes les accions de protesta i de construcció d'una alternativa s'unissin sota la causa comuna d'eliminar el sofriment de moltes persones (motivat per l'atur, la pobresa, les deficiències en la sanitat...). Pensem que pot existir una resposta, perquè recursos i mitjans, ben organitzats, n'hi ha prou.

T. F.: És molt important entendre que aquesta acció conjunta, que és necessària per a un veritable canvi, no implica una uniformització. No només cal tolerar o preservar la diversitat, sinó que és bo fins i tot potenciar-la. De fet, la situació pròpia de la democràcia és la diversitat. Així doncs, de cap manera el nostre procés té la intenció de convergir cap a una mena de pensament únic progressista. Vull afegir que a Catalunya en aquest moment hi ha el tema del camí cap a la independència. Hi ha molts grups que han parlat de la necessitat de l'autodeterminació, però el que aquesta iniciativa reivindica és que puguem decidir no només si ser un estat independent o no, sinó també quin tipus d'estat. Això ho he popularitzat a les meves xerrades amb aquesta frase: «Jo no vull una Catalunya independent finançada per "La Caixa".»

A. O.: Al document que vam presentar el dia 10 d'abril s'assenyalen deu punts clau per al canvi social. Perquè si el que fem és canviar una 'ñ' per una 'ny' i una bandera de

tres barres per una de nou, aquest no és el camí. Cal fer altres coses.

—La candidatura que proposeu consisteix en una coalició...

A. O.: Sí, però no només entre partits polítics. Ha de ser una coalició entre moviments socials, partits polítics que sintonitzin amb aquesta manera de pensar i persones individuals. Això exigirà, per part dels partits, una important dosi de generositat. A la convocatòria electoral de les properes legislatives de Catalunya haurien de participar en aquesta llista comuna.

T. F.: L'objectiu directe d'aquesta convocatòria no serà governar, sinó unificar esforços i intencions perquè tinguin lloc l'assemblea constituent. Si tot va bé, el que emergirà d'aquí serà un nou marc social, una nova Constitució, que s'haurà de ratificar per referèndum. Després d'això hi haurà eleccions, però el marc ja serà diferent. Així doncs aquesta iniciativa planteja una unió estratègica amb un objectiu, que és el canvi social. Si no es dona aquest canvi, els programes propis de cada partit progressista tampoc no es podran realitzar. El que em dóna més ànims és el convenciment que la majoria social que exigeix un canvi ja existeix; només cal organitzar-la.

—Com s'anirà construint aquesta alternativa?

A. O.: El manifest posa les bases del que pretenem, i està rebent adhesions. També ha arribat el moment de generar grups de ciutadans, en barris, comarques i pobles, perquè debatim els diversos punts del manifest i els desenvolupin.



Perquè el nostre document està bé com a punt de partida, però necessita tenir un contingut molt més gran. Aquest contingut no pot sortir de nosaltres; ha de sorgir d'una discussió generalitzada. Quan arribi el moment de crear la candidatura electoral, les diverses assemblees locals formularan les seves propostes de llistes en la fase de les eleccions primàries, que acabaran configurant les candidatures.

T. F.: Ara estem en la fase de veure si el projecte pot quallar. De moment veiem que hi ha una resposta favorable. Quallar voldria dir, per una banda, que les adhesions al manifest arribessin almenys a cent mil. Això significaria que el projecte compta amb un suport important de la població. D'altra banda han de quallar les assemblees locals, i això vol dir que estiguin presents a la majoria de pobles i barris de Catalunya. Si qualla la primera fase vindrà la segona, que consistirà en l'anàlisi dels punts del manifest que es dugui a terme a les assemblees locals, a partir dels problemes i les necessitats de les persones del lloc. És molt important portar la teoria a la pràctica i per això cal plantejar, en l'àmbit col·lectiu, una cosa que és molt important que ens plantejem a escala personal: «Quina és la teva necessitat? I quin és el teu desig?» Sortiran respostes plurals, naturalment, però el marc d'una societat millor ha d'acollir aquesta pluralitat.

Per a estar al dia del procés constituent i sumar-t'hi, visita www.procesconstituent.cat

Extractes de l'entrevista duta a terme per Francesc Prims per a la revista Athanor, on va ser publicada al número 100, de juliol - agost 2013 (www.athanor.es).

11 de setembre de 2013

A la Via Catalana, centenars de milers de catalans i catalanes van demanar la independència de Catalunya (www.viacatalana.cat).



I milers de persones van encerclar la seu de "La Caixa" a Barcelona (www.procesconstituent.cat).

Escoltaran els partits polítics del Parlament de Catalunya el clam del poble català?



SERVEIS

SERVEIS



ESTALVI ENERGETIC
PER A PARTICULARS I PIMES

Com associació sense ànim de lucre referent en cultura energètica ens preocupem pel teu estalvi energètic. Contacta amb nosaltres i comença a estalviar en diners i CO₂. Primera visita gratuïta.

consumidor@ecoserveis.net
www.ecoserveis.net
 Telf. 902 88 46 39



Entrevista a Gustavo Duch

LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA ÉS LA SOBIRANIA DELS POBLES



Gustavo Duch Guillot (1965, Barcelona), exdirector de Veterinària sense Fronteres, exmembre de la Junta Directiva de la Plataforma Rural, fa anys que col·labora estretament amb els moviments i les campanyes relacionats amb la lluita per la sobirania alimentària dels pobles. També participa en l'edició de la revista Soberanía alimentaria, biodiversidad y culturas. En aquesta entrevista tractem amb ell certs temes relacionats amb la sobirania alimentària, d'interès general per la immediata repercussió que tenen a les nostres vides.

–Es produeixen aliments a Catalunya per alimentar tots els catalans i catalanes? És una xifra cada cop més baixa?

–Les societats que s'han deixat enganyar pels miralls de la industrialització, totes, han perdut la seva sobirania alimentària, i s'ha arribat a extrems que ens fan vulnerables com a pobles. I sense pobles no podem ser Poble. Catalunya va deixar arraconada la petita pagesia i va obrir les portes de bat a bat a l'agroindústria (la nineta dels ulls de tots els governs i la gran receptora d'ajuts públics i polítiques a favor seu), i amb menys del 3% de la població activa al camp és del tot impossible garantir aliments suficients, sobretot si una part significativa d'aquesta escassa població no és més que una peça en una cadena alimentària que 'fabrica' primeres matèries per a una indústria que tant fa pizzes per vendre a Sevilla com rep garrins d'Alemanya i els engreixa per vendre'ls a Anglaterra o que empaça alfals per a les granges dels Emirats Àrabs.

»Els càlculs objectius ens diuen que el 60% del que se serveix a les taules és importat, encara que la meua sensació és que ens quedem curts. Per exemple, comptabilitzem i sabem que l'alimentació de tota la ramaderia industrial catalana (també l'espanyola) s'engreixa amb soja transgènica que arriba de l'Amèrica Llatina? Si el subministrament d'aquests països s'interrompés per qualsevol motiu, la situació de les nostres granges seria certament esgarrifosa.

»La vulnerabilitat alimentària està duent que alguns països com Japó o els Emirats Àrabs s'apropiïn de terres alienes a l'Àfrica i a l'Amèrica Llatina per assegurar l'alimentació de la seva població. Però hem d'entendre aquesta vulnerabilitat com un dels motius (n'hi ha d'altres) que ens obliguen a pensar en la necessitat urgent de tornar al camp. Aquest retorn constitueix la peça essencial per a mantenir-lo viu i bell. Una espècie que quasi s'ha extingit és la dels petits pagesos que en finques biodiverses, amb la combinació de conreus i criances, es dediquen al conreu d'aliments sans per a la població local, activant des de baix cap a dalt una economia real.

»Una visió d'estadista ens diria que en aquests moments crucials es requereixen mesures polítiques valentes per a a) recon-

vertir la nostra pesada agricultura industrial en agricultura de pagesia a petita escala, b) donar al sector primari el paper protagonista que li correspon en qualsevol economia sostenible i c) facilitar un èxode invers: de les ciutats tan asfíxiades als pobles que dècades enrere van quedar-se quasi morts. Hem de ser capaços de construir cèl·lules vives i completes a cada poble; no només territoris d'oci. Si la vida comença a les cèl·lules, construïm cèl·lules perquè comenci la vida!

–Quin futur veus per a la pagesia de casa nostra?

–Excel·lent. Com hem comentat, el paper del pagès serà clau en la reinvençió de la nostra societat capitalista, que, obstinada en un creixement perpetu, topa de cara amb els límits naturals del planeta. És imprescindible recuperar els ritmes que marca la natura, gestionar els recursos amb exquisidesa i generositat, relocalitzar l'economia i que aquesta estigui al servei de les nostres necessitats, funcionar des de la convivència i no des de la competitivitat... Tot això és part de la cultura de la pagesia, que sap (i ho ha demostrat durant milers d'anys) que allò essencial és reproduir la vida; no reproduir bitllets als bancs centrals.

»Així doncs, la pagesia que vulgui pot sembrar en el seu present els futurs de transformació social que ens calen. Aquestes dones i aquests homes que estan al marge de les cadenes alimentàries actuals fan que la seva activitat econòmica (una agricultura ecològica, a petita escala, treballant amb llavors locals, amb races autòctones i cercant la relació propera amb els consumidors) es converteixi en una economia social i solidària, dos paràmetres per reivindicar.

–Creus que s'avança cap a una polarització entre països productors i països consumidors d'aliments?

–Perquè el capitalisme aconsegueixi el creixement requereix ser regat amb crèdits permanentment. Guanyar més passa per endeutar-se. La polarització l'entenc com països que creixen derivant els seus sobreendeutaments a tercers països. Per aconseguir més rendiments esclavitzen dones, nens, altres races...; per aconseguir pagar els seus deutes hipotequen les generacions futures; per disposar de recursos que puguin pagar



© Julian Rovagnati | Shutterstock.com

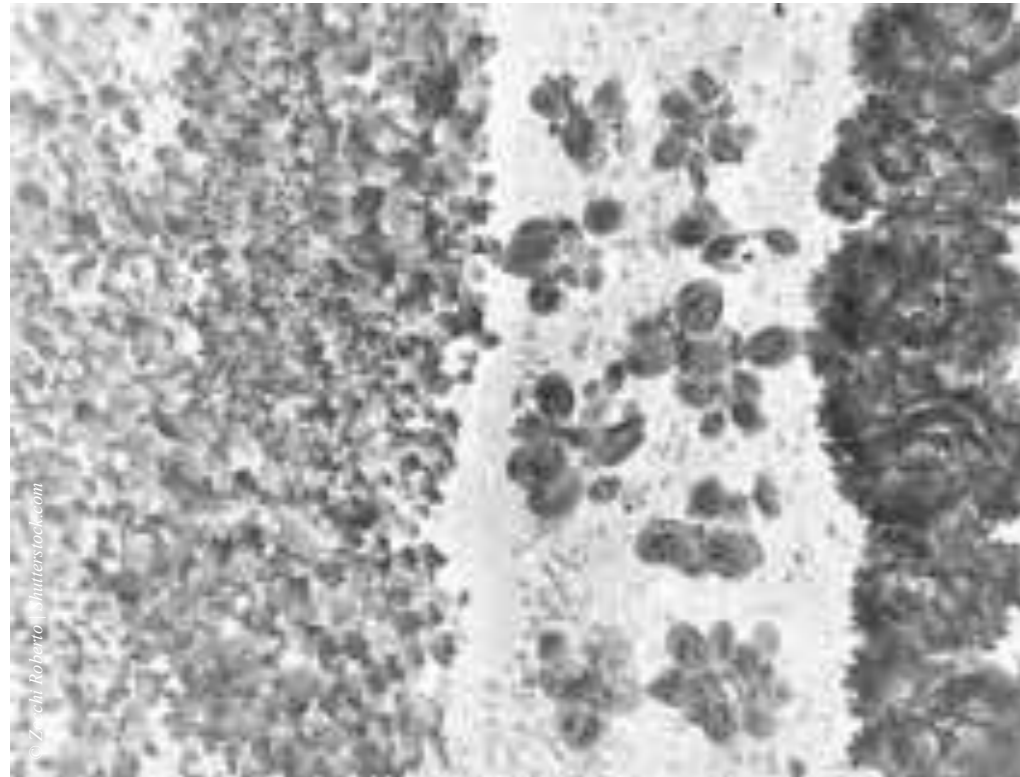
els seus deutes empenyoren la natura; i per fer de l'alimentació un negoci que permeti aquesta espiral tràgica cerquen terres més enllà de les pròpies i les anomenen (és un eufemisme) països productors, quan haurien de ser anomenats països saquejats.

–Slow Food va coordinar una manifestació a Brussel·les per una PAC més justa; quines són les principals reivindicacions o al·legacions que poden fer-se a la PAC?

–La Unió Europea, en la construcció de la seva Política Agrària Comuna, va decidir apostar per la forma d'agricultura industrial i sense mà d'obra, cosa que va significar acabar amb milions d'agricultors i agricultores. Un genocidi que en el seu llenguatge van anomenar 'reconversió'. Aquesta és la raó per la qual es va dotar la PAC d'un sistema de subvencions que no són res més que indemnitzacions per tal de suavitzar aquesta operació.

»Com a resultat de l'actual PAC, en el medi rural europeu han desaparegut el 50% de les espècies vegetals, el 33% dels insectes i el 80% de les aus vinculades als medis agraris. I segons molts càlculs, cada minut desapareix un camperol o una camperola de les nostres terres, l'espècie rural més emblemàtica, que es troba en greu risc d'extinció.

»Avui necessitem, com reivindica La Via Campesina, unes polítiques agràries radicalment diferents que prenguin les petites i els petits agricultors com els proveïdors de l'alimentació europea i com els motors essencials de la dinamització dels territoris rurals. Però com que sabem que aquesta Europa neoliberal que està al servei dels bancs no farà cap pas, el camí ja l'està emprant la gent del camp amb la posada en pràctica de la sobirania alimentària. El mercat agrari que aquests dies tindrem a la Fira per la Terra



és, precisament, una visualització d'això: la construcció per part de la societat civil d'espais alternatius al comerç globalitzat d'aliments de les grans superfícies.

»Esperem que iniciatives semblants puguin convertir-se en rutinàries i que cada barri de Barcelona, que cada poble tingui un cop per setmana el seu mercat camperol, amb productes artesanals, locals i ben saborosos.

–Com veus les postures polítiques en el cas de Catalunya i Espanya?

–El ministre M. Arias Cañete és coherent en les seves declaracions i en les seves polítiques: aplaudeix la competitivitat i la llei del més fort; dóna suport a l'agroindústria i el seu model maltractador de camps i éssers vius; dóna suport als transgènics i al suïcidi que representen... No esperem res a favor del camp i d'un món rural viu per part del Partit Popular.

»A Catalunya els missatges són duals. Mentre es dóna un fort suport a l'agroindústria també trobem algunes accions del Govern que, efectivament, tenen el propòsit de donar suport als agricultors i les agricultores que exerceixen com a tals; per exemple, afavorint la venda directa. Però vull afegir que

és complicada, si no impossible, la convivència d'aquestes dues agricultures: s'ha de triar. De la mateixa manera, el suport a un model d'agricultura camperola i sobirana no correspon només a aquells qui fan polítiques agràries. Per exemple, no és un atac frontal al sector agrícola català la permissivitat que el Govern té amb el *fracking*? Volem perforar les nostres terres camperoles i contaminar els nostres aqüífers per buscar les darreres gotes de petroli?

–Comencen a estendre's els horts urbans; són una solució? Quines altres propostes (o bé quines solucions ja existeixen que s'haurien d'estendre més)?

–Els horts urbans, l'okupació de parcel·les abandonades, els horts escolars o els horts a les terrasses i balcons a moltes ciutats són, fonamentalment, la mostra de la necessitat visceral de l'ésser humà d'estar en contacte amb la terra, i també de la recuperació o apoderament de 'cultivar-se' els propis aliments. Són, sense més, iniciatives fantàstiques que cerquen oxigen entre el fum de les ciutats col·lapsades.

»És obvi que no són les mesures que es requereixen per a assegurar una alimentació suficient per al planeta. Si bé s'han de mul-

tiplicar, la veritable resposta a l'alimentació del planeta passa per conrear i multiplicar molts (molts més) camperols i camperoles. S'ha de reruralitzar el planeta.

–Quines qüestions bàsiques haurien de tenir en compte els ciutadans a l'hora d'afrontar les seves compres alimentàries?

–Tres idees. Una: quant al lloc, hem de cercar espais de bona convivència i gran confiança, com el mercat del barri, la cooperativa de consum o la compra directa al pagès, on comprar el menjar sigui un acte agradable, i no formar part d'una cua enorme davant d'un caixer deshumanitzat d'una gran superfície que sovint paga als seus proveïdors per sota dels preus de producció.

»Pel que fa al menú, caldria comprar productes de temporada, ecològics, sans, vius, propers i justos; és a dir, sense regust d'explotació infantil o gust de petroli. També és important reduir el consum de proteïna animal barata (molt cara energèticament parlant per al planeta) i quan comprem carn o ous que siguin produïts per bona gent del lloc.

»En tercer lloc recomano una austeritat sana, ja que com cantava Facundo Cabral s'ha de tenir menys per tenir-se més. I això també s'aplica a l'alimentació. És un bon consell per a les nostres compres alimentàries, que han de ser font de felicitat; no d'obesitat.

–On poden obtenir els ciutadans un bon assessorament al voltant de les qüestions relatives a la sobirania alimentària?

–Som moltes i diverses les organitzacions que ens hem trobat sota el paraigua de la sobirania alimentària. N'hi ha del propi sector camperol que aposten per un canvi en el model d'agricultura, n'hi ha que agrupen consumidores i consumidors que volen recuperar el dret a decidir què volen menjar, hi ha les organitzacions ecologistes que saben que la sobirania alimentària és una proposta vàlida per a assegurar el benestar ambiental, i en darrer lloc també es poden trobar instruments d'informació o reflexió com revistes o pàgines web. A Catalunya disposem de la revista *Opcions* per a un consum crític i de la revista *Soberanía alimentaria, biodiversidad y culturas* per a trencar el monocultiu de la ment.

FRANCESC PRIMS



Quan comprem alls en un supermercat els paguem, de mitjana, a 5 euros el quilo; aquests mateixos alls han estat comprats a agricultors per menys d'1,50 euros. Pels tomàquets de l'amanida paguem gairebé 2 euros, mentre que als seus productors se'ls han pagat 30 cèntims d'euro; en aquest cas el preu (no el valor) entre l'origen i la destinació s'ha multiplicat per sis. El cas més sagnant el trobem, segons les dades del sindicat COAG de novembre de 2012, en les coliflors, en què es produeix una diferència percentual de més del 600%: mentre que al supermercat s'ofereixen a 1,84 euros per quilo, es paguen 0,24 euros per quilo als qui les han sembrat, regat i recol·lectat.

Aquest índex, que mesura les diferències entre el preu pagat a l'origen i el pagat a la destinació, és una eina molt bona per a denunciar **un dels factors que més compliquen la subsistència de la gent en el medi rural: el control de tota la cadena agroalimentària està concentrat en molt poques grans superfícies, els supermercats, on avui gairebé tothom ho comprem gairebé tot. Amb aquest 'superpoder' es permeten establir uns preus molt baixos als seus proveïdors**, i fins i tot, en alguns casos, pagar per sota dels costos de producció, com en el cas de la llet o de l'oli.

No sempre ha estat així. **Fins fa no gaire, els petits comerços en pobles i barris o els mercats municipals exercien l'important rol de distribuir els aliments. I es disposava també d'un altre instrument que relacionava directament les persones consumidores amb les camperoles: els 'mercats de pagesos' setmanals que s'instal·laven a carrers i places.** Molts factors, entre ells la poca atenció que han donat les administracions a aquesta pràctica, els han fet desaparèixer a molts llocs o han estat arraconats com a 'vestigis del passat'. Però **mirar cap enrere i recuperar mercats d'agricultors ofereix molts avantatges rellevants en aquests moments de crisi.**

El fet fonamental és que milloren els ingressos dels productors, és clar, a la vegada que reforcen tota l'economia agrària i rural, la qual cosa és molt necessària per a generar llocs de treball al camp. Impulsen la producció d'aliments frescos i locals, amb la qual cosa s'evita la contaminació derivada de recorreguts llarguíssims des de països llunyans. Quan es prioritzi la presència de productors agroecològics tindrem aliments saludables, sans i produïts en harmonia amb el medi ambient. Finalment, si revisem els estudis realitzats als *farmers markets* del Regne Unit veiem que, per a la població consumidora, acudir

a aquests mercats garanteix qualitat i preus molt baixos en no existir intermediaris; també és una forma de reduir riscos alimentaris: els productes locals, de productors coneguts i que donen la cara, aporten més confiança que els productes anònims que hi ha a les lleixes dels supermercats.

A dia d'avui trobem experiències ben interessants de recuperar aquests mercats camperols. Són experiències com les de Lleida, Les Franqueses del Vallès, Sant Joan (Alacant), Ciutadella (Menorca) o l'ecomercat Món Empordà, que des de fa quatre anys s'instal·la, de forma itinerant, a Rupit, Corçà, Verges i Torroella de Montgrí. Verdures ecològiques, truites fumades, pans de cereals autòctons, ous de gallines que caminen en llibertat, vins de l'Albera i molts altres bons aliments són part d'una oferta setmanal desapareguda fa cinquanta anys. Amb petites diferències (periodicitat, ubicació a l'interior o a l'aire lliure, amb aliments ecològics o no, fixos o itinerants...), tots defensen un valor central: potenciar la venda directa dels productes d'agricultors i elaboradors artesanals.

Gustavo Duch Guillot. Coordinador de la revista Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas

Un any i mig de campanya de Som lo que Sembrem contra l'ús d'herbicides amb glifosat

Aquesta campanya va començar a la Fira per la Terra fa aproximadament un any i mig. El seu objectiu és la difusió a tots els nivells (ciutadans, institucions, municipis, tècnics jardiniers, pagesos) del frau que representen aquests herbicides. La publicitat els ha presentat durant dècades com a innocus i biodegradables, mentre que la realitat és molt diferent.

El Tribunal Constitucional francès va denunciar Monsanto per fer publicitat falsa sobre els herbicides amb glifosat, però al nostre país la propaganda de les multinacionals continua enganant amb les mateixes paraules. Al mateix temps, els lobbys han frenat recentment, a la Unió Europea, una revisió de la toxicitat d'aquests productes.

La quantitat d'actes, xerrades, demandes d'informació a la Generalitat, presentació d'instàncies, mocions a ajuntaments (amb la col·laboració especialment de la CUP) i conferències d'experts han fet d'aquest any el més actiu de Som lo que Sembrem després de la fi de la Iniciativa Legislativa Popular per una Catalunya Lliure de Transgènics dels anys 2008 - 2009.

Som lo que Sembrem som ciutadans i pagesos que treballem de manera voluntària per construir un model agroalimentari sense la influència constant, abusiva i fraudulenta de les multinacionals i lobbys dels agrotòxics i de les llavors. Col·laborem en la creació d'un teixit agrícola català amb iniciatives pròpies, tancant cicles, fomentant el comerç local, caminant amb d'altres col·lectius cap a un major grau de sobirania alimentària i protecció dels recursos vitals del país.

Pensem que la situació de crisi econòmica, energètica i de recursos posa totes aquestes qüestions de manera molt evident al lloc central que els correspon, però els automatismes del sistema i els llaços de dependència que aquest crea en la gent, juntament amb els beneficis que uns quants estan extraient d'aquesta crisi, fan que els interessos destinats a mantenir les mateixes polítiques continuïn sent, fins ara, molt forts.

Els herbicides que són objectiu de la campanya tenen com a matèria activa el glifosat. Però els estudis científics indiquen que contribueixen a la seva toxicitat (fins ara no tinguda en compte en els tests de les empreses ni en les avaluacions de les agències de seguretat) altres substàncies que actuen permetent

una major penetració del glifosat a les plantes. Diversos estudis relacionen especialment una d'elles, la POE-15, present en moltes marques d'herbicides amb glifosat (no només en la *Roundup* de Monsanto), amb una alta toxicitat.

Els efectes més greus d'aquests herbicides estan relacionats (en estudis epidemiològics i de laboratori) amb problemes (en animals i humans) de fertilitat, toxicitat per la placenta, problemes en el desenvolupament embrionari i malformacions, i major incidència d'alguns càncers. Totes aquestes afectacions provindrien sobretot de la contaminació de l'aigua de boca pels herbicides però també de la contaminació dels aliments, especialment de plantes transgèniques tolerants al glifosat, que absorbeixen gran quantitat d'herbicida en el seus teixits.

Els herbicides amb glifosat es detecten arreu: a les aigües superficials, a les aigües freàtiques (un estudi a Catalunya, l'únic que s'ha fet, ha detectat glifosat en més del 40% de les mostres, a nivells més alts que els permesos en un 70% d'aquestes mostres), a la pluja i a l'orina i sang humanes.

Els resultats dels estudis poden explicar el drama sanitari de les zones rurals de l'Argentina, on moltes poblacions limítrofes amb els camps pateixen una alta incidència de càncers, avortaments i malformacions. Al llarg d'aquest any, diversos experts ens han vingut a explicar a Catalunya aquests desastres de l'Argentina i del Paraguai (país d'història a més a més enormement desgraciada, on grans propietaris del Brasil han ocupat les terres dels camperols per sembrar soja transgènica tolerant al glifosat): primer va ser l'investigador i doctor Carrasco, després l'activista i afectada Sofía Gatica, i recentment l'advocada ambientalista Gabriela Gómez, defensora de les famílies amb criatures amb malformacions.

Som lo que Sembrem continuarem amb la campanya, i demanem la col·laboració a la ciutadania per a la presentació d'instàncies i mocions als vostres ajuntaments, per tal d'arribar a tot Catalunya i a tots els responsables municipals de Parcs i Jardins, i evitar que es facin servir aquests productes en llocs públics i a prop d'on juguen nens. Recentment l'Escola Agrària de Manresa va organitzar a petició de Som lo que Sembrem un curs de jardineria adaptada al medi (jardineria ecològica), on van participar molts tècnics municipals de Parcs i Jardins d'arreu el país. Si hi ha prou pressió es podrà demanar a la Generalitat una formació continuada en aquests temes a les diverses comarques catalanes.

Més informació a www.sembremvalles.wordpress.com – Per a col·laborar amb la campanya, escriu a info@somloquesembrem.org

Verònica Miró (Som lo que Sembrem)



SERVEIS

JUEGOS DE CONCIENCIA
 Experimentos, Ejercicios, Actividades, Ejercicios
 Estrategias creativas para las nuevas relaciones humanas

¡ÚNETE A UN GRUPO DE TRABAJO INTERIOR!

www.gcom-institut.org

ELEKTRON

Energía solar /
 Mesura ambiental

Venda directa d'instruments de
 mesura ambiental i articles
 d'energia solar
 Vehicles elèctrics

www.tiendaelektron.com
 Farigola, 20 local 08023 Barcelona
 Tel.: 93 210 83 09 Fax: 93 219 01 07
 Horari: 9 a 14h. i de 15 a 18h.
 (divendres tarda tancat)

INFUSIONS DE PLANTES

UN HÀBIT MOLT SALUDABLE



© Africa Studio | Shutterstock.com

Hi ha moltes possibilitats a l'hora de fer infusions. Es poden fer amb una sola planta o bé amb una barreja de plantes, per aconseguir un efecte més gran.

L'origen de les infusions es remunta a l'any 2737 abans de Crist, quan (segons la llegenda) l'emperador xinès Sheng Tun va descobrir casualment el te, el consum del qual s'ha estès fins a l'actualitat. Aquest emperador només bevia aigua bullida. Un dia, trobant-se al camp, mentre descansava sota un arbre, van caure algunes fulles dins el recipient on tenia l'aigua calenta. Atret per l'aroma agradable que despenia va tastar la beguda, tot i que havia adquirit un to marró. El consum d'aquesta nova beguda es va difondre, primer, com a quelcom exclusiu de les classes més acabalades, i, després, a la resta de la Xina. Posteriorment s'ha popularitzat a tot el món i, a més del te, s'utilitzen altres plantes beneficioses per les seves propietats medicinals.

Com s'ha de preparar una infusió?

Una infusió és una barreja de plantes amb aigua calenta, la qual extreu els principis

actius que contenen les plantes, que són els que tenen les propietats. Una infusió s'ha de preparar seguint aquests passos:

- Col·locar la part de la planta pertinent en un cassó que resisteixi l'acció sobtada de l'escalfor.
- Escalfar l'aigua fins que estigui a punt de bullir.
- Abocar l'aigua sobre el recipient que conté les plantes i tapar-lo per evitar que es volatilitzin els principis actius. Cal deixar-ho reposar entre cinc i deu minuts.
- Colar-ho abans de consumir-ho.

S'ha de prendre preferentment sense endolcir. Això no obstant, en alguns casos, si se l'han de prendre nens o quan el gust no és gaire agradable, convé fer-ho. En aquests casos el més adequat és la mel, ja que a més de sucres conté minerals, vitamines i altres components que li confereixen més propietats medicinals. També es pot utilitzar sucre morè o edulcorants naturals, com els que es fan a base d'estèvia. Una altra opció és afegir unes gotes de suc de llimona o un trosset de la pell d'una llimona.

Com conservar les infusions

El més adequat és preparar la infusió just abans de prendre-la, però si no pot ser es pot preparar al matí la quantitat que es prendrà en el transcurs del dia i, si la temperatura és alta, guardar-la a la nevera. Abans de consumir-la es pot escalfar, però sense que bulli. Avui dia es comercialitzen molts preparats per a infusions, bé a granel, bé en bossetes amb filtre.

Tipus d'infusions

Es poden fer amb una sola planta o amb una barreja de diverses plantes per aconseguir un major efecte, tot i que una sola planta ben utilitzada pot proporcionar més beneficis que diverses plantes mal combinades.

Són possibles una gran varietat d'infusions. N'enumerem algunes, d'acord amb les seves propietats terapèutiques:

-Afeccions respiratòries amb tos i expectoració: farigola, eucaliptus, plantatge, hisop, trepó, saüc, grindèlia.

ECOmarc
 AISLAMIENTO de CELULOSA
 Aíse su casa del frío el calor, los ruidos...
 Por que debería aislar mi vivienda?

El aislamiento térmico de celulosa protege del frío y del calor, reduce el consumo energético en más de un 40%, óptima absorción acústica, evita condensaciones y hongos, rápida aplicación y amortización...

Pioneros en España Más de 10 años de experiencia Más de 1000 viviendas aisladas

El aislamiento ecológico de celulosa, es un producto sostenible y 100% respetuoso con el medio ambiente.

ECOmarc
 667.784.643 // 974.110.243
 667.784.630 // 93.517.0991
 www.ecomarc.es info@ecomarc.es

ATHANOR.ES
 UNA FORTA AL NOU PARADISMA

El teu plaer a compartir en la cocció. És un experiment per a tots.

JUNTS PODEM FER-HO

A la revista Athanor tenim el compromís de donar-te solucions que estan d'acord amb un nou paradigma de pau, sostenibilitat i qualitat de vida i el compromís de donar-te la cocció.

Subscriu't-hi!

VISITA
 www.ATHANOR.ES

Hi trobaràs també moltes productes calentes amb la filosofia de vida que estem difonent, amb l'ajuda a professionals i molt més.

-Digestions pesades i gasos: camamilla, melissa, anís, genciana, fonoll, orenga, farigola, angèlica, gíngebre.

-Estats de nerviosisme i insomni: til·la, tarongina, valeriana, passi-onera, arç blanc amb mel de tarongina.

-Problemes de fetge i vesícula biliar: carxofa, boldo, dent de lleó, fumària, card marià.

-Problemes circulatoris: castanyer d'Índia, galzeran de jardí, hama-melis, vinya.

-Hipertensió arterial: arç blanc, olivera.

-Colesterol: carxofa, escaiola, te.

-Per a l'aparell locomotor: harpagòfit, salze, ulmària, cua de cavall.

-Per a la pell: calèndula, bardana, pensament, calaguala, cua de cavall, userda, àloe.

-Trastorns de la menstruació: sàlvia, milfulles, artemísia.

-Infeccions urinàries: boixerola, bruc, gerdera silvestre vermella.

-Problemes de pròstata: *Sabal*, *Pygeum*, arrel d'ortiga verda.

-Desequilibris dels nivells de glucosa: sàlvia, eucaliptus, mongeta, travalera, *Coutarea latifolia*.

-Càlculs de vies urinàries: morritort, arenària.

-Retenció de líquids: bedoll, cua de cavall, vara d'or, gram, sarsa-parrella.

-Estimulants: ginseng, ginseng siberià, romaní, te.

A continuació oferim informació més detallada sobre tres plantes que són importants per als aparells digestiu i respiratori:

REGALÈSSIA (*Glycyrrhiza glabra* L.)

Origen

Hi ha unes dotze espècies de regalèssia repartides pels cinc continents, però la regalèssia medicinal és una planta originària de la zona mediterrània, del centre i el sud de Rússia, i d'Àsia Menor fins a Pèrsia. Es cria en terres profundes, preferentment argiloses. És abundant a les riberes dels rius Ebre, Tajo i Jarama, i és més difícil trobar-la a l'oest de la península Ibèrica.

Propietats

Aquesta planta resulta beneficiosa en el cas de determinades afeccions digestives i respiratòries. Per les seves propietats expectorants, antitussí-genes i antisèptiques respiratòries es recomana en el cas de constipats,



tos, bronquitis, etc. També facilita la cicatrització de les úlceres gàstriques, ja que protegeix la mucosa de l'estómac de l'acció corrosiva dels sucus gàstrics. Calma l'acidesa i millora la sensació de pesadesa.

Curiositats

Fa més de 2.000 anys que la regalèssia ofereix les seves propietats als éssers humans. Al segle I dC, Dioscòrides va dir: «*El seu suc és útil per a resoldre les asprors del canó de la freixura (...) i serveix també contra el coragre.*»

Llepar barretes de regalèssia pot ser d'ajut per a les persones que volen deixar de fumar. Per les seves propietats pot contribuir a millorar l'estat de les mucoses respiratòria i digestiva, i el seu sabor ajuda a vèncer l'anhel de fumar.

ANÍS VERD (*Pimpinella anisum* L.)

Origen

És una planta originària dels països de l'Orient Mitjà. Actualment es conrea àmpliament als països mediterranis, essent Espanya i Egipte els principals productors d'oli essencial derivat d'aquesta planta.

Propietats

Els fruits de l'anís verd contenen una essència de propietats digestives i respiratòries. Destaca la seva acció carminativa (antiflatulenta), digestiva i aperitiva. Forma part, juntament amb el coriandre, el fonoll i

el comí de prat, de la 'tisana de les quatre llavors'. Pel que fa a l'aparell respiratori, hi actua fent més fluides les secrecions i facilitant-ne l'expulsió, per la qual cosa és molt recomanable en cas de bronquitis.

Curiositats

Les propietats culinàries d'aquesta planta ja eren conegudes pels egipcis i pels grecs. Va ser introduïda a Espanya pels àrabs a l'edat mitjana. El metge i botànic espanyol renaixentista Andrés de Laguna diu d'aquesta planta que «*corregix la corrupció i fetidesa de l'alè, resol les inoportunes ventositats i els rots àcids*». Com la regalèssia, es recomana als qui volen deixar de fumar, ja que neteja els bronquis dels tòxics del tabac i facilita la regeneració de les cèl·lules de les mucoses respiratòries. A més treu la mala olor del tabac i proporciona un alè fresc.



MENTA (*Mentha piperita* L.)

Origen

La menta és una planta originària d'Anglaterra, conreada abundantment i assilvestrada vegetativament en regadius. N'hi ha moltes espècies i varietats que experimenten hibridació entre si, però que conserven les seves propietats medicinals. N'hi ha diverses formes i tipus locals. La *Mentha piperita* L. és la menta per excel·lència, però no prové d'una estirp pura sinó de la hibridació entre la *Mentha aquatica* i la *Mentha viridis* o *spicata* (que al seu torn és un híbrid entre la *Mentha longifolia* i la *Mentha rotundifolia*). Es va originar de forma natural a Anglaterra cap al segle XVII i ha estat multiplicada de forma àgama per tot el món des d'aleshores.

Propietats

Conté una essència de composició molt complexa, amb més de cent components, entre els quals destaca el mentol. També conté tanins, un principi amarg, àcids fenilcarboxílics i triterpens. La menta destaca per les seves propietats digestives, carminatives, colerètiques (augmenta la producció de bilis), anti-



sèptiques i analgèsiques. Es recomana en cas de digestions lentes i pesades, gasos i còlics intestinals. També presenta una acció tonificant que pot ser beneficiosa en casos de cansament. L'essència de la menta es pot utilitzar externament, en forma de friccions o compreses, per a alleujar dolors musculars, reumàtics o neuràlgies.

Curiositats

Es tracta d'una de les plantes més consumides. Hipòcrates ja la recomanava com a afrodisíaca, i popularment s'utilitza per a calmar els dolors de la menstruació i facilitar el flux menstrual. Els grecs en prohibien el consum als soldats en temps de guerra, ja que a causa dels seus efectes afrodisíacs debilitava les seves forces combatives. Per la seva aroma refrescant s'emprava molt en l'elaboració de perfums.

Del 2 al 6 de octubre 2013 en Arcadia, Banyoles

SOBERANÍA SANITARIA

HERRAMIENTAS PARA LA AUTONOMIA EN SALUD
Especial Ecoaldeas y Comunidades

DOBLE CURSO FORMATIVO
P.H. y P.H.E. OPTIMIZADA

Aporta y Autogestiona
en tu comunidad un
sistema de salud y
prevención que además
genera ingresos
ecológicos para su
sostenibilidad.

Resultados en
cuestiones físicas,
genéticas, psicológicas
y de sentido de vida
Videos de casos reales.

Tel. Información:
972 190 435

www.arcadia.cat

www.marcelvega.com

43

NOUS LLIBRES DE L'ECOLOGISTA SANTI VILANOVA

El periodista ecologista Santiago Vilanova Tané (Olot, 1947) acaba de treure dos nous llibres de màxima actualitat: l'assaig *L'Estat ecològic* (Editorial Base), una proposta ecologista per a l'Estat català del segle XXI, i la novel·la *L'ull blau de Sibèria* (Cossetània Edicions), XXV Premi de Narrativa Sebastià Juan Arbó, sobre una intriga de biopirateria que és alhora una defensa del llac Baikal, patrimoni ecològic de la humanitat.

Vilanova també torna a treure una segona edició de *Fukushima, el declive nuclear* (Editorial Icaria), dos anys després de l'accident nuclear.

Santi Vilanova va estar vinculat a la dècada de 1970 al Comitè Antinuclear de Catalunya (CANC) i al Moviment Ecologista Català (MEC), és cofundador d'Els Verds - Alternativa Verda, exdirector de *Diario de Barcelona* (1983-84), Premi Ciutat de Barcelona de Periodisme 1983 i actualment col·laborador del diari *El Punt - Avui*.



ALMA DE CANTAORA

Amparo Sánchez torna amb el que probablement sigui el seu disc més madur fins el moment: *Alma de cantaora*. Un disc sentit i sensat, vitalista i després, realitzat per algú capaç de valorar els plaers. Aquests plaers es poden trobar en tots els estats de la vida i a la vegada en tots els temes d'aquest disc, on la innocència es creua amb la saviesa ancestral, on la rebel·lia innata es barreja amb la senzillesa espontània, on l'amistat és el present i el present és l'amistat.

Alma de cantaora ha comptat amb les col·laboracions de l'Abuela Margarita, Mane Ferret, Arianna Puello, Muerdo, Bebe, DePedro, Howe Gelb, Calexico, Chalart58 i Bongo Botrako.



COBRADORS DEL FRAC

La Reforma Energètica del Govern espanyol deixa sense sortida tot el sector de l'energia d'origen renovable a Espanya, especialment l'energia solar fotovoltaica. Durant el mes de juliol, diverses normatives sobre temes energètics han estat desenvolupades i aprovades amb caràcter urgent. En el curs d'aquesta successió de normes s'elimina el sistema de primes a l'energia d'origen renovable i el nou Projecte de Llei de l'autoconsum no imposa peatges equitatius i equilibrats, adequats a l'ús real de la xarxa, sinó que els peatges són tan elevats que als consumidors els compensa comprar l'energia a les grans elèctriques abans que generar-la de manera pròpia. El Projecte de Llei inclou també peatges per autoconsum instantani; és a dir, que si un plafó solar aporta energia a la rentadora d'un habitatge, sense fer ús de la xarxa, també les elèctriques cobrarien per aquesta generació. Les multes per no fer visibles aquests sistemes poden arribar a ser molt elevades (de fins a 30 milions d'euros). Una de les accions més significatives de protesta de les associacions de participació ciutadana contra aquestes mesures va tenir lloc el passat dia 23 de juliol a Madrid. **Membres de la Plataforma per un Nou Model Energètic es van vestir de cobradors del frac i van demanar davant el Ministeri d'Indústria i l'edifici de la seu d'UNESA el cobrament dels 3.400 milions de deute que el Govern no ha recuperat de les companyies elèctriques.** Els portaveus de la plataforma van transmetre les seves queixes en un manifest en el qual expressaven el seu malestar pels drets que s'estan traient als ciutadans a favor dels interessos d'uns pocs. (<http://www.suelosolar.com>, 31 de juliol de 2013)

UNA CONCENTRACIÓ MODÈLICA

Més d'un centenar de persones es van concentrar el dia 31 de juliol a les 11 del matí davant la presó Model de Barcelona per demanar el seu ingrés de forma preventiva davant la regulació del Govern espanyol sobre l'autoconsum energètic. Amb el suport de diverses entitats que defensen el dret d'aprofitar les energies d'origen renovable, aquestes persones van decidir declarar-se 'culpables' de fer servir l'energia fotovoltaica, ja que consideren que es pretén impedir i penalitzar aquells ciutadans que volen produir i utilitzar la seva pròpia energia. Pep Puig, president d'Eurosolar (Associació Europea per les Energies Renovables) a l'Estat espanyol, va declarar que «la generació renovable a les nostres llars permet estalviar la generació d'electricitat bruta feta amb combustibles

fòssils i nuclears, i les grans pèrdues per transport. En lloc de penalitzar-ho, haurien d'agrair l'eficiència energètica que fomenta.» Jordi Miralles, president de la Fundació Terra, va destacar que «és un atac directe als drets humans i a la democràcia energètica, ja que impedeix que qualsevol persona pugui contribuir a la reducció d'emissions per evitar el canvi climàtic». Som Energia, a través del seu representant Marc Roselló, va apuntar que «el Govern regula absolutament en contra de l'eficiència energètica, les renovables i la democràcia energètica. [...] Volen impedir l'autoconsum perquè és una eina d'independència i estalvi econòmic per a la ciutadania.» (www.energiasostenible.org)

PROPOSEN UNA GRAN MANIFESTACIÓ CONTRA EL DECRET ELÈCTRIC

Pep Puig, president d'Eurosolar, ha escrit una carta als dirigents de les diverses organitzacions de les energies d'origen renovable per proposar-los una gran manifestació a la tardor a Madrid per mostrar el rebuig davant el darrer decret-llei elèctric. «Us proposo –escriu Pep Puig– que valorem conjuntament la possibilitat d'organitzar, a la tardor, una concentració davant del Ministeri en què tinguin cabuda totes les persones físiques i jurídiques que estimen les energies renovables: des de les empreses que desenvolupen tecnologies per a l'aprofitament dels fluxos biosfèrics que contenen energia, fins als treballadors que amb la seva perícia munten els enginys i els posen en marxa, i que avui veuen perillar els seus llocs de treball, des de les associacions empresarials que agrupen el sector industrial, fins als sindicats de treballadors i sindicats camperols, des de les associacions ecologistes i de consumidors fins a la ciutadania agrupada en cooperatives d'energia, etc.» Puig recorda en aquesta missiva la gran manifestació que hi va haver a Berlín davant el Bundestag quan, ja fa temps, el Parlament alemany va titubejar en el seu suport a les energies d'origen renovable. S'hi van poder veure des d'empresaris de la indústria de les energies d'origen renovable fins a ecologistes, des de sindicats del metall fins a sindicats d'agricultors, tots ells acompanyats de nombrosos camions carregant góndoles i pales d'aerogeneradors, seguidors solars i plaques solars fotovoltaïques... tot això sota un únic lema: MIT UNS IN DIE ZUKUNFT - DEUTSCHLAND IST ERNEUERBAR, que es pot traduir com: JUNTS CAP AL FUTUR - ALEMANYA ÉS RENOVABLE. Puig proposa doncs treballar conjuntament sota el lema: JUNTS CAP AL FUTUR - ESPANYA ÉS RENOVABLE. (<http://www.naciodigital.cat>, 20 de juliol 2013)

AGENDA



PROJECTE D'ECOVILA I DE MANCOMUNITAT - CONSORCI

Kanawen és un projecte en construcció d'una ecovila a la Vall de Biert, a només 15 quilòmetres de Girona. Les 280 hectàrees previstes per a aquest assentament permeten gaudir dels avantatges d'un entorn rural mentre es duu a terme un projecte ecològic i autosostenible, i al mateix temps ser prop de la ciutat, cosa que afavoreix el contacte i les relacions amb un entorn més ampli. Per a més informació i contacte, visita www.kanawen.org/beta/

VIURE DE L'AIRE DEL CEL – Una oportunitat per a fer les paus amb el planeta

El projecte 'Viure de l'aire del cel' consisteix en la instal·lació d'un aerogenerador de 2.700 kW de potència en un indret rural de Catalunya. L'objectiu principal del projecte és generar electricitat neta i 'verda' tot fent possible la solidaritat entre les persones que viuen a zones urbanes i les que viuen a zones rurals. El cost d'instal·lació i posada en funcionament es cobreix amb la participació de la gent (accionariat popular). Et pots informar més sobre aquest projecte al web www.viuredelaire.cat

DECLARACIÓ SOBRE LA LLIBERTAT DE LES LLAVORS

Aquesta Declaració, impulsada per Seed Freedom, és una denúncia dels problemes que concerneixen les llavors arreu del món (la llibertat en l'ús i l'intercanvi de les llavors es veu amenaçada per les patents, la biopirateria i la contaminació per part dels organismes genèticament modificats) i una presa de posició davant d'aquests problemes: «[...] preservem les llavors; crearem bancs de llavors comunitaris i biblioteques de llavors i no reconeixem cap llei que, de manera il·legítima, converteixi les llavors en la propietat privada d'empreses. Aturarem les patents sobre les llavors.» Pots trobar la Declaració i signar-la a <http://seedfreedom.in/declaration/>

XXIV CONFERÈNCIA ANUAL BIONEERS

Aquestes conferències constitueixen un nucli de solucions pràctiques per a restaurar la Terra i les persones. Anuncien una era d'interdependència basada en els principis naturals de diversitat, parentiu, comunitat, cooperació i reciprocitat. Estem convidats a formar part d'aquesta fèrtil xarxa. Marin Center – San Rafael (Califòrnia, EUA) – Del 18 al 20 d'octubre de 2013 – www.bioneers.org

XI CONGRÉS INTERNACIONAL DE PERMACULTURA

Aquest any 2013, el Congrés Internacional de Permacultura té aquesta planificació: un curs internacional de disseny amb diversos especialistes de renom (de l'11 al 24 de novembre); una conferència internacional amb els temes Permacultura Insular, Permacultura Urbana i Permacultura i Canvi Climàtic (del 25 al 27 de novembre); la convergència internacional per a graduats de cursos de disseny de permacultura (del 29 de novembre al 3 de desembre); i un conjunt de visites a diverses províncies del país amfitrió (Cuba) per veure els sistemes permaculturals que s'hi estan desenvolupant (del 4 al 6 de desembre). Per a més informació i inscripcions, visita <http://ipc11cuba.com/es/>

COSES DEL PLANETA TERRA





MULTIREFERÈNDUM 2014

L'any 2009, el Parlament de Catalunya rebutjava la iniciativa legislativa popular (ILP) sobre la prohibició dels conreus i aliments transgènics amb l'esmena a la totalitat dels grups del PSC (al govern), PP i CiU. La plataforma Som lo que Sembrem havia recollit 105.000 signatures i tenia el suport de prop de cent entitats, seixanta municipis i quatre comarques.

Des de llavors fins ara, Som lo que Sembrem ha seguit treballant sobre l'espontània consigna d'aquells dies: 'Salut, Democràcia i Bons Aliments'. Ho ha fet com a associació i des de molts projectes personals i col·lectius, eminentment locals i sovint pol·linitzats per aquell procés.

Abans i després de la ILP esmentada, altres ILP han estat avortades o desvirtuades tot i haver acreditat àmpliament els suports necessaris per a la seva tramitació. Sabent les limitacions d'aquest mecanisme per a anar més enllà de les majories parlamentàries i els seus lobbys, incapaç de donar sortida al dinamisme del país i a les matèries marginades per les campanyes electorals; sabuda l'escassa capacitat d'acció que s'atorga al grup promotor i legalment negada la possibilitat de sotmetre aquestes iniciatives a votacions populars vinculants, Som lo que Sembrem proposa:

- superar les barreres que posa el sistema representatiu a la vida política, especialment a les decisions directes sobre allò que ens és comú;
- habilitar vies de caràcter horitzontal, descentralitzat i permanent que permetin l'ampliació de la democràcia cap a una democràcia més real i directa;
- per això Som lo que Sembrem llença la següent proposta inicial, de caràcter concret, pràctic, finit i recombinant, als

grups promotors d'ILP rebutjades i a les plataformes de suport, als promotors d'ILP actualment en curs, i a tots els moviments i grups afins del país amb els quals sigui possible col·laborar per enfortir la iniciativa següent:

a) **Convocar i autoorganitzar un referèndum múltiple que permeti el posicionament de la societat catalana amb relació a les ILP blocades per les institucions parlamentàries en els darrers temps;** també preveient la possibilitat que altres qüestions d'actualitat, vehiculades per entitats materialment implicades en les problemàtiques, hi siguin incloses.

b) **Cultivar un dispositiu tècnic per a aquest procés, capaç d'ampliar al màxim les possibilitats de participar-hi.** Acabada aquesta primera experiència, es pot posar a disposició pública, sense patent, perquè pugui ser reproduït lliurement per aquelles iniciatives de caràcter local o nacional interessades a promoure processos populars de posicionament polític, fins a fer-los massius i habituals.

c) Culminar aquest primer multireferèndum durant les properes eleccions europees del 2014, amb aquest calendari provisional:

- Juliol - agost - setembre de 2013: contacte amb els grups impulsors inicials (sembrà)
- Octubre de 2013: assemblea conjunta (multitransplantament)
- Tardor de 2013: habilitació del dispositiu (brostada)
- Hivern i primavera de 2014: campanya (floració)
- Finals de maig de 2014: referèndum (fructificació) (i collita) dels resultats

Cal tota la força, tot l'enginy i tota la creativitat popular per a cultivar el multireferèndum.

ASSEMBLEA DE PRESENTACIÓ DEL MULTIREFERÈNDUM 2014

6 d'octubre de 2013, a les 10 del matí

Balaguer, Pavelló Firal, sala 2

En el marc de la Fira d'Alimentació i Salut (www.alimentacioisalut.com)

Cal confirmar l'assistència per a poder acreditar-se per a l'accés a la Fira i per a buscar un espai amb la capacitat adequada a info@somloquesembrem.org



salud + sabor = infusiones sorianatural

MÉS A PROP

CONEIXEMENT
COMPROMÍS
COOPERACIÓ

DEL 19.09.2013
AL 7.01.2014
PALAU ROBERT



BCN [ESPai] SOLIDARI

Espai d'expressió i de participació per la ciutat de Barcelona per la d'Espai
en els moments de crisi social, cultural i social.

bcn.cat/
bcnespai
#BcnEspai

Ajuntament de
Barcelona

